

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Освітня програма	26409 Соціологія (мова навчання англійська) / Sociology
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	054 Соціологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	26409
Назва ОП	Соціологія (мова навчання англійська) / Sociology
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	054 Соціологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Гвоздецька Богданна Григорівна, Медіна Тетяна Вячеславна, Агарков Марко Васильович, Нечитайло Ірина Сергіївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	-
Дати візиту до ЗВО	18.01.2022 р. – 20.01.2022 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <http://surl.li/bfflv>

Програма візиту експертної групи <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/accreditation/054/26409-Program-of-expert-visits.pdf>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОП «Соціологія (мова навчання англійська) / Sociology» другого (магістерського) рівня вищої освіти (далі у цьому звіті – ОП «Sociology») реалізується у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (далі у цьому звіті – КНУТШ) на кафедрі теорії та історії соціології факультету соціології. ОП «Sociology» є єдиною в Україні, оскільки наразі жоден вітчизняний заклад вищої освіти (далі у цьому звіті – ЗВО) не веде підготовку соціологів, забезпечуючи всі освітні компоненти англійською мовою. Гарант ОП «Sociology» є дійсним її суб'єктом та менеджером. За його ініціативи та активної участі на ОП відбуваються всі ключові процеси, які забезпечують її якість. Він є безперечним авторитетом для здобувачів, які його поважають, довіряють йому. Керівництво факультету (декан, заступники декана) максимально відкриті для взаємодії зі здобувачами ОП «Sociology», для їх підтримки, допомоги, супроводу з будь-яких питань, навіть тих, що безпосередньо не стосуються навчального процесу. Підготовку здобувачів на ОП «Sociology» здійснює потужний викладацький склад, до якого входять відомі в Україні та за її межами науковці, експерти галузі та дослідники-практики. У КНУТШ сформовано дієву систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти та освітніх програм. ЗВО послідовно дотримується процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми. Керівництво, науково-педагогічні працівники (далі у цьому звіті – НПП) та інші стейкхолдери зацікавлені у подальшому розвитку ОП «Sociology». Для цього у ЗВО створені всі необхідні умови. Внутрішні (здобувачі, НПП та ін.) і зовнішні (роботодавці, випускники, експерти галузі) стейкхолдери беруть активну участь у процедурах перегляду і оновлення ОП «Sociology», вносять конкретні пропозиції щодо її удосконалення, які враховуються у подальших редакціях. В цілому ОП «Sociology» відповідає всім критеріям якості. За багатьма критеріями, на думку ЕГ, має зразкову відповідність.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

1. ОП має виразну унікальність. Вона є єдиною в Україні англійською мовою ОП зі спеціальності 054 «Соціологія» і єдиною, що орієнтована на іноземних здобувачів. На відміну від більшості вітчизняних соціологічних ОП, орієнтованих на формування навичок з проведення прикладних досліджень, ОП «Sociology» спрямована на формування фундаментального соціологічного знання, з акцентом на сучасних інструментах аналізу даних. 2. На ОП та у ЗВО в цілому діють усталені та різноманітні практики відслідковування та врахування позицій та потреб стейкхолдерів щодо змісту, цілей та ПРН: проводяться опитування, фокус-групи, консультації з роботодавцями тощо. 3. Здобувачі мають максимальні можливості вибору освітніх компонентів. Вони можуть обирати дисципліни з інших ОП та рівнів вищої освіти. Унікальним є запроваджений на факультеті підхід до формування переліку вибіркового дисциплін: спочатку формуються «слоти» (переліки тих знань, навичок тощо), які пропонуються здобувачам, потім під «слоти» підбираються дисципліни, які забезпечують формування відповідних компетентностей. 4. Практична підготовка здобувачів забезпечується не тільки програмними ОК, але й залученням до власних (за власними науковими інтересами) соціологічних досліджень, до апробації отриманих результатів на конференціях, підготовки наукових публікацій. 5. Виразна студентоцентрованість підходу до навчання та високий рівень відповідності принципам академічної свободи. 6. ОП забезпечує рівень навчання та викладання, якість яких максимально оцінюється здобувачами. Така оцінка пов'язана, по-перше, з тісним поєднанням навчання і досліджень, а по-друге, з високою якістю викладання англійською мовою. Повне англійське забезпечення навчання та викладання за ОП є унікальною практикою. Аналоги такої практики у вітчизняній соціологічній освіті наразі відсутні. 7. НПП є авторитетними науковцями, які відомі не тільки у вітчизняних колах, але й на рівні загальноєвропейської спільноти, вільно володіють англійською мовою на рівні безпроблемного використання професійної термінології, забезпечуючи таким чином якісне викладання дисциплін для іноземних здобувачів. 8. Розвинена культура академічної доброчесності як у ЗВО в цілому так і конкретно на ОП «Sociology». 9. Повна адаптованість освітнього середовища до навчання та перебування у ньому іноземних здобувачів. На ОП створені унікальні умови взаємодії зі здобувачами гаранта, НПП, представників факультетської адміністрації. Унікальною і позитивною практикою є ініціатива створення «Положення інституту тьюторства для іноземних здобувачів» (наразі – у стані проєкту), а також залучення до процесу створення здобувачів факультету соціології, які входять до складу студентського самоврядування. 10. Сформована чітка політика якості освіти на інституційному рівні. Наявні ефективні механізми та практики вчасного реагування на виявлені недоліки у змісті ОП, процесі її реалізації тощо.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

1. Під час акредитаційної експертизи не було встановлено практик залучення здобувачів ОП «Sociology» до обговорення її змісту на засіданнях кафедри, рада факультету та інших подібних заходах. На думку ЕГ, таке залучення є необхідним для забезпечення відкритості та прозорості процесів оновлення змісту ОП, її програмних результатів навчання. У зв'язку з цим (з урахуванням високого рівня володіння англійською мовою більшістю викладачів факультету соціології) ЕГ рекомендує залучати здобувачів ОП «Sociology» до участі у засіданнях кафедри, Вчених радах факультету та ін., на яких розглядаються питання стосовно якості ОП, її оновлення тощо. 2. У КНУТШ відсутня нормативна база для врегулювання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Попри те, що на рівні ОП відповідна практика має місце, іноземні здобувачі не користуються всіма можливостями, які їм надаються. У зв'язку з викладеним вище, ЕГ рекомендує викладачам, які передбачають в межах забезпечуваних ними ОК можливості врахування результатів неформальної освіти, більш акцентно доводити до відома здобувачів інформацію про такі можливості, мотивувати до їх використання. 3. На сторінці ОП недостатньо представлена інформація щодо результатів врахування або неврахування тих чи інших пропозицій стейкхолдерів, внесених ними стосовно покращення ОП. На думку ЕГ, повноті відкритості та прозорості ОП, буде

сприяти оприлюднення на сторінці ОП зведеної інформації (хоча б ключових аспектів) щодо пропозиції і рекомендації від стейкхолдерів із обґрунтуванням їх врахування або неврахування після завершення обговорення проекту освітньої програми.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Мета ОП «Sociology» полягає у підготовці «фахівців із соціології, які володіють фундаментальними знаннями та практичними навичками проведення соціологічних досліджень на сучасному рівні, формування теоретичного підґрунтя та практичних навичок проектування та проведення наукових досліджень...». У Статуті КНУТШ (нова редакція, від 08.11.2016) (<http://surl.li/bffsj>), у п. 2.1. зазначено наступну мету Університету: «... підготовка висококваліфікованих і конкурентоспроможних на національному та міжнародному ринку праці фахівців для наукових та освітніх установ, органів державної влади та управління, підприємств усіх форм власності за всіма рівнями вищої освіти (доктор наук, доктор філософії, магістр, бакалавр, молодший бакалавр) в усіх сферах освіти (відповідно до міжнародних і вітчизняних класифікацій освіти), утвердження національних, культурних і загальнолюдських цінностей. До основних завдань КНУТШ (п. 2.3. цього ж документу), окрім інших, включені наступні: - забезпечення, із урахуванням розвитку науки й вимог ринку праці, відповідності освітніх програм Університету потребам держави та суспільства, формування в Університеті культури якості як основи конкурентоспроможності Університету та його випускників; - формування в Україні та за її межами стійкої позитивної академічної репутації Університету за всіма освітніми програмами; підвищення ролі Університету на міжнародному ринку освітніх послуг. Таким чином, мета ОП повністю відповідає місії та стратегічним завданням університету, зокрема, в аспекті підготовки висококваліфікованих фахівців для сучасного ринку праці, в тому числі й міжнародного. Оскільки на ОП ведеться підготовка іноземних студентів, вона є іміджевою як для факультету соціології, так і для ЗВО в цілому, тобто її реалізація позначається на академічній репутації факультету і ЗВО як в Україні, так і за її межами. Здобувачі на відповідній фокус-групі відзначили, що обрання цієї ОП не було для них випадковим, кожен з них зацікавлений у отриманні соціологічної освіти магістра у КНУТШ, оскільки це необхідно для покращення їх професійної діяльності та кар'єрного зростання на батьківщині (Нігерія та ін.). Окрім того, кожен з них підкреслив, що КНУТШ є «Університетом №1» в Україні та рейтинговим ЗВО у світі. Таким чином, реалізація ОП, дійсно, сприяє підвищенню ролі КНУТШ на міжнародному ринку освітніх послуг. Цю інформацію було підтверджено і на зустрічі з керівним складом, на чому зауважили проректор з науково-педагогічної роботи і декан факультету соціології.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

У якості дод. доказів ЕГ були надані витяги з протоколів засідань кафедри теорії та історії соціології, а також ради факультету соціології, датовані 2018–2021 рр. (усього 10 витягів). Ці документи свідчать про наступне: - питання щодо удосконалення змісту ОП розглядаються на засіданнях кафедри систематично; НПП обговорюють зміни до ОП (наприклад, до блоку дисциплін педагогічного спрямування, або пов'язаних із затвердженням стандарту в.о. та ін.); - заслуховуються питання, які стосуються результатів опитувань здобувачів та змін до ОП, що базуються на результатах опитувань; - обговорюються результати опитувань випускників (стосовно їх кар'єрного шляху, ін.); - оговорюються та враховуються рекомендації та пропозиції роботодавців щодо змін ОП та навчальних планів. Окремі роботодавці (які, в той же час є й експертами галузі, наприклад, В. Степаненко, ст. наук. співробіт. ІС НАНУ) запрошуються до участі у засіданнях кафедри та рад факультету для обговорення логіки та наповнюваності дисциплін фахового спрямування. Також у якості дод. доказу ЕГ надано таблицю із зазначенням змін і підстав для їх внесення у оновлений опис ОП «Sociology» (2021 р.). З таблиці видно, що зміни були пов'язані, по-перше, із затвердженням стандарту в.о. (змінені кількість та зміст компетентностей, ПРН тощо), а по-друге, із запитом здобувачів щодо оптимізації навчального плану для здобувачів, які не мали попередньої соціологічної освіти (дисципліну «Методологія дослідження соціальних нерівностей» перейменовано на «Соціальна стратифікація, мобільність і нерівність» і розширено до 4-х кр. ЄКТС та ін.). Окрім того, надано звіт про роботу екзаменаційної комісії №2 під головуванням вище згаданого В. Степаненка. З документу видно, що у підсумку комісія обговорювала результати навчання, які зафіксовані у відповідному стандарті в.о., а також у описах ОП, а саме, йшлося про те, що не всі магістри однаковою мірою оволоділи такими компетентностями, як «здатність зіставляти

соціокультурні особливості, соціальні відмінності...причини їхнього виникнення...» та ін. У ЗВО налагоджена система опитувань зі всіма групами стейкхолдерів (здобувачами, випускниками, роботодавцями). Результати цих опитувань представляються у відкритому доступі на сайті ЗВО та сторінці ОП (<http://surl.li/bfgjs>, <http://surl.li/bfgke>), а також їх наочно було продемонстровано ЕГ на резервній зустрічі. Гарант ОП на резервній зустрічі продемонстрував окремі фрагменти фокус-групи, проведеної з випускниками, стосовно удосконалення ОП «Sociology». Також він зауважив, що оскільки на ОП навчаються мала кількість здобувачів, то з ними правдяться індивідуальні бесіди щодо переваг і недоліків їх навчання. Всю вищевикладену інформацію було підтверджено на фокус-групах з НПП, здобувачами й студентським самоврядуванням, випускниками, роботодавцями. Здобувачі цієї ОП не залучаються безпосередньо до участі у обговореннях ОП на засіданнях кафедри, втім вони підтвердили, що неодноразово обговорювали її особисто з гарантом.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

У Статуті КНУТШ <http://surl.li/bffsj> неодноразово наголошується, що ЗВО працює на задоволення потреб та інтересів національного і міжнародного ринку праці. На зустрічі з керівним складом проректор з науково-педагогічної роботи зауважив, що університет зацікавлений в утворенні великої кількості специфічних ОП в межах однієї спеціальності саме тому, що прагне задовольнити як інтереси вступників, так і потребу сучасного ринку праці. Зазначив, що нецікаві і неактуальні програми не користуються попитом і не набирають студентів, а цікаві і актуальні продовжують своє існування, що свідчить про їх затребуваність. Роботодавці на фокус-групі підкреслили, що місцевий ринок праці потребує фахівців, які на високому рівні володіють програмами зі збору та обробки соціологічних даних (SPSS та R та ін.), що власне, і забезпечує ОП «Sociology». Зацікавленість роботодавців (як представників ринку праці і соціологічної галузі) у реалізації ОП «Sociology» підтверджується також й тим, що окремі з них (зокрема, представники великих аналітичних центрів та компаній) беруть участь у організації та фінансуванні Всеукраїнського студентського конкурсу наукових робіт «Social Data Analysis – 2021» (<http://surl.li/bfgyd>). Після завершення фінальних змагань відбувається обговорення із роботодавцями підготовки фахівців за ОП факультету соціології. Ця інформація отримала підтвердження на фокус-групах з НПП та роботодавцями. Важливо, що фахівців-соціологів потребує не тільки вітчизняний ринок праці, але ринки праці тих країн, до яких здобувачі ОП «Sociology» повернуться після завершення навчання. Це підтверджують результати фокус-групи зі здобувачами, кожен з яких підкреслив, що навчання позитивно позначиться на їх професійній діяльності. Так, наприклад, здобувач другого року розповів, що у себе на батьківщині він є співробітником недержавної організації, яка займається гендерними питаннями. Для того, щоб здійснювати збір та аналіз даних на високому професійному рівні, йому необхідна соціологічна освіта, вміння використовувати програми зі збору та аналізу даних. Інші здобувачі також поділилися перспективами власного професійного розвитку, з урахуванням отриманої соціологічної освіти. На зустрічі з керівним складом гарант зауважив, що зміст та РН ОП «Sociology» базуються на аналогічній україномовній ОП, яка реалізується на факультеті соціології у КНУТШ. Ще до відкриття ОП «Sociology», на ОП «Соціологія» за індивідуальним графіком (англ. мовою) навчалася іноземна студентка (вона була присутня на зустрічі з випускниками). Окрім того, в процесі оновлення РН, у зв'язку із затвердженням стандарту в.о., переглядалися аналогічні програми ХНУ ім. В.Н. Каразіна. Також було використано досвід закордонних ОП, з якими розробники ОП «Sociology» мали нагоду ознайомитися під час стажувань в Каліфорнійському ун-ті (2013 та 2014 рр., США), у Лундському ун-ті (2018 р., Швеція) (у якості дод. доказів ЕГ надані відповідні сертифікати).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю 054 «Соціологія» затверджено наказом МОНУ 5.01.2021 р. Аналіз опису ОП «Sociology», а також матриці відповідності, наданої як додаток до звіту СО, дозволяє пересвідчитися у наступному: 1) мету ОП сформульовано з урахуванням цілі, зазначеної у стандарті; 2) ОП містить обов'язкові ОК, які передбачають засвоєння сучасних методів збору, обробки й аналізу соціологічної інформації, методик діагностики, експертизи та прогнозування, інформаційно-комунікативних технологій («Комп'ютерний збір та обробка соціальних даних», «Кількісний аналіз соціальних даних», «Якісні методи в соціології», «Виробнича практика» та ін.); 3) обсяг ОП становить 120 кредитів ЄКТС, з них обсяг дослідницької (наукової) компоненти становить близько 36% (що відповідає стандарту – не менше 30%), він забезпечується такими ОК: «Комп'ютерний збір та обробка соціальних даних» (4 кр. ЄКТС); «Написання наукових текстів» (4 кр. ЄКТС); «Кількісний аналіз соціальних даних» (8 кр. ЄКТС); «Сучасні тенденції в соціологічному теоретизуванні» (8 кр. ЄКТС); «Якісні методи в соціології» (5 кр. ЄКТС); «Кваліфікаційна робота магістра» (15 кр. ЄКТС); 4) вибіркова складова становить 30 кр. ЄКТС – 25 % (що відповідає нормі); 5) сукупний обсяг кредитів, призначених для практики складає 12 кр. ЄКТС («Виробнича практика» – 9 кр., «Асистентська практика» – 3 кр.), що відповідає стандарту (не менш, як 9 кр. ЄКТС); 6) ОП передбачає підготовку здобувачів до викладання у ЗВО, включає у себе відповідні ОК: «Теорія і практика викладання соціології у закладах вищої освіти» (3 кр. ЄКТС); «Асистентська практика» (3 кр. ЄКТС); 7) ЗК, СК та ПРН, визначені стандартом (в тому числі й для ОНП) другого рівня в.о., у повному обсязі відображені у описі ОП та повною мірою забезпечуються обов'язковими ОК. Окрім СК, визначених стандартом, ОП

формує 4 СК та 4 ПРН, визначених даною ОП, які віддзеркалюють її специфіку; 8) атестація здобувачів в. о. здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи (що відповідає стандарту). Слід підкреслити, що ОП отримала позитивні рецензії від експертів галузі (<http://surl.li/bfhmz>), в яких наголошено на високій якості, актуальності ОП та її відповідності стандарту в. о. і чинному законодавству.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

1. ОП має виразну унікальність. По-перше, вона є єдиною в Україні англійською ОП зі спеціальності 054 «Соціологія» і єдиною, що орієнтована на іноземних здобувачів. Утворення такої ОП не є «штучним», воно продиктоване місією та завданнями закладу освіти, потребою конкурувати на міжнародному ринку праці, а також професійними потребами здобувачів. По-друге, в ОП зроблено акцент на різноманітних інструментах аналізу даних (SPSS, OCA, MS Excel, R), що відповідає сучасним світовим тенденціям розвитку галузі. По-третє, ОНП надає здобувачам базову підготовку для викладання у ЗВО. 2. На ОП та у ЗВО в цілому діють ustaleni та різноманітні практики відслідковування та врахування позицій та потреб всіх груп ключових стейкхолдерів щодо змісту, цілей та програмних результатів навчання: систематично проводяться опитування здобувачів, запроваджені опитування роботодавців і випускників, консультації з роботодавцями тощо. 3. Окрім того, що ОП повністю відповідає стандарту за спеціальністю 054 «Соціологія» для другого рівня в.о., містить потужну наукову (дослідницьку) складову (що є необхідним саме для ОНП), вона також забезпечує підготовку майбутніх магістрів з до викладання у ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Під час акредитаційної експертизи не було встановлено практик залучення здобувачів ОП «Sociology» до обговорення її змісту на засіданнях кафедри, радах факультету тощо (враховуючи високий рівень володіння англійською мовою більшістю викладачів факультету соціології, таке залучення видається цілком можливим). Було з'ясовано, що гарант ОП обговорює її зміст та програмні результати навчання з кожним здобувачем особисто. Втім, залучення до обговорень на засіданнях кафедри та/або радах факультету є необхідним для забезпечення відкритості та прозорості процесів оновлення змісту ОП, її програмних результатів навчання.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Зважаючи на наведені сильні сторони та позитивні практики у контексті критерію 1 (виразна унікальність ОП та залучення всіх ключових стейкхолдерів до формулювання цілей і програмних результатів навчання), експертна група дійшла висновку, що ОП «Sociology» зі спеціальності 054 «Соціологія» та освітня діяльність за цією ОП із недоліками, що не є суттєвими, загалом відповідають рівню В за критерієм 1.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальний обсяг ОП «Sociology» зазначається як такий, що дорівнює 120 кредитам ЄКТС. Частка вибіркового компонента складає 25%. Обсяг кожного освітнього компонента варіюється від 3 до 15 кредитів ЄКТС. Обсяг дослідницької (наукової) компоненти ОНП становить близько 36% (що відповідає нормі – не менше 30%, встановленій стандартом в. о.). Сукупний обсяг кредитів ЄКТС, призначених для практики, становить 12, з них 9 – виробнича; 3 – асистентська (мінімальний обсяг кредитів ЄКТС, призначених для практики, відповідно до стандарту в. о. □ 9 кр.). Аналіз змісту ОК, а також матриць відповідності наданих у додатку до відомостей СО і представлених у описі ОП свідчить про те, що всі визначені стандартом компетентності і ПРН забезпечуються обов'язковими ОК. Обсяг ОП та окремих ОК (у кредитах ЄКТС) повною мірою відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Серед обов'язкових ОК до тих, що безпосередньо стосуються фахової соціологічної підготовки, слід віднести наступні: «Теорія та дослідження в соціології» (8 кр. ЄКТС); «Соціальна стратифікація, мобільність і нерівність» (8 кр. ЄКТС); «Комп'ютерний збір та обробка соціальних даних» (4 кр. ЄКТС); «Кількісний аналіз соціальних даних» (8 кр. ЄКТС); «Сучасні тенденції в соціологічному теоретизуванні» (8 кр. ЄКТС); «Якісні методи в соціології» (5 кр. ЄКТС); «Виробнича практика» (9 кр. ЄКТС); «Теорія і практика викладання соціології у закладах вищої освіти» (3 кр. ЄКТС); «Кваліфікаційна робота магістра» (15 кр. ЄКТС). В цілому – мінімум 75% обов'язкових ОК. Серед перелічених ОК, дослідницьку компоненту ОНП становлять наступні: «Комп'ютерний збір та обробка соціальних даних» (4 кр. ЄКТС); «Написання наукових текстів» (4 кр. ЄКТС); «Кількісний аналіз соціальних даних» (8 кр. ЄКТС); «Сучасні тенденції в соціологічному теоретизуванні» (8 кр. ЄКТС); «Якісні методи в соціології» (5 кр. ЄКТС); «Кваліфікаційна робота магістра» (15 кр. ЄКТС) (загальний обсяг - близько 36 %). Унікальність ОП (відповідно до інформації, наданої у звіті СО, а також отриманої ЕГ під час виїзду) забезпечують ОК, які у сукупності складають щонайменше 26,6%. Серед них наступні: «Комп'ютерний збір та обробка соціальних даних» (4 кр. ЄКТС); «Кількісний аналіз соціальних даних» (8 кр. ЄКТС); «Якісні методи в соціології» (5 кр. ЄКТС); «Виробнича практика» (9 кр. ЄКТС) (забезпечують фундаментальність соціологічної підготовки, а також оволодіння сучасними інструментами аналізу даних (SPSS, OCA, MS Excel, R т він.), а також «Теорія і практика викладання соціології у закладах вищої освіти» (3 кр. ЄКТС) і «Асистентська практика» (3 кр. ЄКТС) (придатність до викладання у ЗВО). Важливо, що окремі ОК орієнтовані на адаптацію іноземних здобувачів до української мови і культури: «Українська мова» (4 кр. ЄКТС); «Українознавчі студії» (4 кр. ЄКТС). В цілому, аналіз змісту ОНП «Sociology» свідчить про те, що її ОК складають логічну взаємопов'язану систему. Аналіз матриць відповідності ОК/ЗК і СК, ОК/ПРН, а також представленої у додатку звіту СО дозволив ЕГ переконатися, що в сукупності ОК, включені у ОП, дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

У стандарті для другого (магістерського) рівня в. о. предметна область спеціальності визначається такими об'єктами вивчення: соціальні відносини та взаємодія; особистість, соціальні групи, спільноти та суспільства; соціальні явища та процеси; громадська думка; культура тощо. Серед методів та методик, які також складають предметну область, стандартом визначені наступні: сучасні методи збору, обробки й аналізу соціологічної інформації, методики діагностики, експертизи та прогнозування, інформаційно-комунікативні технології. Аналіз змісту обов'язкових ОК за ОП свідчить, що із переліченими об'єктами безпосередньо пов'язані: «Теорія та дослідження в соціології» (8 кр. ЄКТС); «Соціальна стратифікація, мобільність і нерівність» (8 кр. ЄКТС); «Комп'ютерний збір та обробка соціальних даних» (4 кр. ЄКТС); «Кількісний аналіз соціальних даних» (8 кр. ЄКТС); «Сучасні тенденції в соціологічному теоретизуванні» (8 кр. ЄКТС); «Якісні методи в соціології» (5 кр. ЄКТС); «Виробнича практика» (9 кр. ЄКТС); «Теорія і практика викладання соціології у закладах вищої освіти» (3 кр. ЄКТС); «Кваліфікаційна робота магістра» (15 кр. ЄКТС). В цілому – 52,5% від загального обсягу ОП. Також, так чи інакше, пов'язані: «Культура та суспільство: окремі аспекти» (4 кр. ЄКТС), «Професійна та корпоративна етика» (3 кр. ЄКТС), «Асистентська практика» (3 кр. ЄКТС). Загалом – 10 кр. ЄКТС. Перелічені у першому абзаці методи та методики є об'єктом таких обов'язкових ОК, «Комп'ютерний збір та обробка соціальних даних» (4 кр. ЄКТС); «Кількісний аналіз соціальних даних» (8 кр. ЄКТС); «Якісні методи в соціології» (5 кр. ЄКТС); «Виробнича практика» (9 кр. ЄКТС). Загалом – 26 кр. ЄКТС. Серед вибіркового компонентів (ВК) також достатньо тих, що пов'язані або є дотичними до об'єктів та методів предметної області соціології: «Соціологія гендеру»; «Сучасні суспільства: глобалізація і розвиток», «Соціологія маркетингу», «Машинне навчання для соціологів» та ін. (всі – по 5 кр. ЄКТС). На фокус-групі з НПП багато уваги було приділено питанню новітніх методів та методик збору і аналізу соціологічних даних, яким здобувачі вчать на цій ОП. Здобувачі на фокус-групі також акцентували увагу на формуванні відповідних навичок, наводили приклади власної участі о процедурах збору, комп'ютерної обробки та аналізу соціологічних даних. Серед баз виробничої практики представлені Інститут соціології НАНУ, а також відомі в Україні соціологічні дослідницькі центри та інші організації, які спеціалізуються на проведенні соціологічних та маркетингових досліджень (у якості дод. доказів надано 12 договорів, укладених з базами практик). На фокус-групі з роботодавцями були присутні представники 4 організацій: Інституту соціології НАНУ; Senior Statistical Consultant (Marketing & Data Sciences), Ipsos MORI; Департаменту стратегічної аналітики телеканалу «Україна»; відділу кількісних досл. «Q&Q Digital». Вони розповіли про зміст практики (проведення соціологічних досліджень), а також високо оцінили підготовку здобувачів.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Право здобувачів на обрання дисциплін до свого індивідуального плану регулюється «Положенням про порядок реалізації студентами КНУТШ права на вільний вибір дисциплін» <http://surl.li/hlpc>. Магістрант уперше робить вибір на першому році навчання, перед початком другого семестру, але всі ВК починають викладатися з другого

року навчання. Процедура вибору повністю автоматизована. Здобувач обирає через власний електронний кабінет, після чого обрані дисципліни автоматично вносяться до його індивідуального плану. Відповідно до «Положення...» здобувачу може бути відмовлено у виборі. На зустрічі з керівним складом було уточнено, що здобувачі у КНУТШ мають максимальні можливості для обрання дисциплін. У своїх кабінеті вони бачить всі без виключення ВК і можуть обрати будь-який з них. Саме тому здобувач може отримати відмову вибору, що відбувається виключно з причини 100% передбачуваного негативного результату навчання (проректор з наук.-пед. роботи навів зрозумілі приклади такої відмови, які свідчать на користь її об'єктивності). Також на фокус-групі з керівним складом було уточнено, що здобувачі мають право обирати ВК з інших ОП та рівнів в.о. Грант ОП «Sociology» розповів, що процедуру вибору на факультеті було удосконалено. Спочатку формуються «слоти» (тобто переліки тих знань, навичок тощо), які пропонуються здобувачам, а потім під обрані «слоти» вже підбираються дисципліни, які забезпечують набуття цих знань і формування навичок. Важливо підкреслити, що обрання ВК з інших соціологічних ОП, які реалізуються на факультеті, надає іноземним здобувачам можливість навчатися разом з українцями, що позитивно позначається на процесі адаптації, усуває культурні та інші бар'єри. Інформація про зміст ВК розповсюджується з перших місяців навчання. На факультеті ведеться активна інформаційна політика, як з боку деканату, так і з боку викладачів, які запропонували власні авторські курси до переліку вибіркових. На сторінці ОП у розділі «Навчальний план» надано максимально доступну і розгорнуту інформацію про зміст кожного ВК, а також про те, скільки ВК дозволяється обрати з кожного переліку (таких переліків - 2) <http://surl.li/bfigm>. Так, з першого переліку (11 ВК) здобувач може обрати будь-які 4, а з другого переліку (7 ВК) – будь-які 2. Здобувачі на відповідній фокус-групі підтвердили високу обізнаність щодо процедури вибору, також підтвердили свою задоволеність реалізацією права вибору. Наявність можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії підтверджується змістом дод. доказів, наданих ЕГ: індивідуального плану здобувача другого року навчання; копією додатку до диплома про вищу освіту іноземної здобувачки, яка навчалася на аналогічній ОП «Соціологія» за індивідуальним графіком (англ. мовою). Представлені в цих документах ВК мають дещо відмінні від тих, що на сторінці ОП, формулювання (оскільки зміст ОП було оновлено у 2021 р.). Втім очевидним є те, що здобувачі робили свій вибір, вивчали відповідні дисципліни і були успішно атестовані.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

У ЗВО діє «Положення про організацію освітнього процесу у КНУТШ» <http://surl.li/hzls>, у якому зазначено, що «Практична підготовка – обов'язковий компонент ОПП та ОНП, що спрямований на набуття студентом професійних і загальних компетентностей...» (п. 4.5). У цьому ж пункті у якості основних видів практики зазначені «навчальна» і «виробнича». Асистентська практика, відповідно до положення, є різновидом виробничої. Реалізація на ОП «Sociology» асистентської практики, пов'язана з особливостями цієї ОП (на чому наголошено у описі ОП). Виробнича практика, за навчальним планом ОП «Sociology», відбувається у першому семестрі 2-го року навчання. Вона передбачає залучення здобувачів до проведення соціологічних та інших досліджень, обробку та аналіз даних. Серед баз виробничої практики представлені Інститут соціології НАНУ, відомі в Україні соціологічні дослідницькі центри та інші організації, які спеціалізуються на проведенні соціологічних та маркетингових досліджень (у якості дод. доказів надано 12 договорів, укладених з базами практик). На фокус-групі з роботодавцями були присутні представники 4 організацій: Інституту соціології НАНУ; Senior Statistical Consultant (Marketing & Data Sciences), Ipsos MORI; Департаменту стратегічної аналітики телеканалу «Україна»; відділу кількісних досл. «Q&Q Digital». Вони розповіли про зміст практики, високо оцінили підготовку здобувачів в цілому. Серед присутніх на фокус-групі здобувачів тільки здобувач другого року встиг пройти виробничу практику у першому семестрі. Він проходив практику у Навчальній лабораторії соціологічних і освітніх досліджень, яка функціонує у КНУТШ. Розповів про взаємодію з керівницею лабораторії В. Лапіною, а також про зміст виконуваних в межах практики робіт (проводив опитування серед здобувачів інших факультетів щодо якості викладання та навчання, обробляв дані, допомагав аналізувати). В цілому змістом практики задоволений на найвищому рівні. Здобувачі першого року підтвердили свою обізнаність щодо того, яким буде зміст їх виробничої практики наступного року. Щодо асистентської практики, здобувач другого року зауважив, що вона очікується наступного семестру. Він обізнаний з того, що потрібно буде робити. З нетерпінням очікує цієї можливості. Про зміст асистентської практики детально розповіла викладачка ОК «Теорія і практика викладання соціології у закладах вищої освіти», яка також є відповідальною за цей вид практики. Вона розповіла про невідривність цих двох ОК, а також про те, що зміст ОК «Теорія і практика викладання...» передбачає вивчення педагогічних методик, які потім апробуються здобувачами в рамках асистентської практики. Окрім зазначеного, слід підкреслити, що здобувачі мотивуються НПП до проведення власних досліджень, апробації їх результатів на конференціях. Здобувач другого року навчання розповів, що взяв участь у трьох конференціях, на яких висвітлював результати власного дослідження з гендерної проблематики. Наразі він готує статтю у міжнародне рецензоване видання.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Питання щодо формування Soft skills було уточнене на фокус-групах зі здобувачами і НПП. Здобувачі підкреслили, що завдяки застосовуваним на заняттях методам дискусії, проектної роботи, кейс-стаді, на заняттях з проведення фокус-груп, а акож на тих, на яких вони вчаться презентувати результати досліджень, у них формуються, у першу чергу, аналітичні і комунікативні навички, а також здатність до «постійного самовдосконалення». НПП розповіли про застосовувані ними методи, які мають відношення до формування Soft skills, навели відповідні приклади. Так, було зазначено, що застосовуються методи, які дозволяють «навчити навчатися». Окрім того, в межах дисципліни,

пов'язаної з соціальною нерівністю та стратифікацією, здобувачі працюють з відкритими базами даних, таким чином розвиваються їх аналітичні навички. В ході вивчення дисципліни, пов'язаної з аналізом соціальних даних, викладач активно застосовує проблемні завдання, що формує універсальні навички розв'язання проблемних ситуацій. На фокус-групах з НПП і здобувачами було підтверджено залучення останніх до наукової роботи, до участі у конференціях та дослідженнях, що також позитивно позначається на формуванні Soft skills.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт соціолога відсутній

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз навчального плану та робочих програм свідчить про те, що обсяг навантаження для окремого освітнього компонента складається з аудиторних годин (лекцій, семінарських (практичних) занять, консультацій тощо), самостійної роботи, підготовки та проходження контрольних заходів, на які розподіляються кредити, встановлені для навчальних дисциплін. Учасники фокус-групи зі здобувачами підтвердили, що навантаження є оптимальним і їх повністю влаштовує. Наголосили на тому, що все логічно у цій ОП. Здобувачі зазначили, що на ОП, дійсно можливо сформувати індивідуальний план навчання. І взагалі індивідуалізація навчання – на високому рівні. В тому числі й тому, що викладачі надають якісні індивідуальні консультації і завжди відкриті для такої діяльності. Підкреслили, що були приємно здивовані таким індивідуальним підходом і не очікували, що в українській освіті таке можливе. В багатьох університетах світу такий індивідуальний підхід відсутній. Здобувачі підтвердили, що вони мають можливість висловити своє незадоволення, в тому числі і щодо навантаження, а також обсягом окремих ОК: гаранту ОП, викладачу, який забезпечує певний ОК, через участь у опитуваннях. У закладі освіти проводяться систематичні анонімні опитування, які містять і питання щодо навантаження. Результати опитувань оговорюються на засіданнях кафедри, Радах факультету, Вчених радах університету. До цих заходів обов'язково запрошуються здобувачі представники студентського активу факультетів, в тому числі й факультету соціології (зі свідчень учасників зустрічі зі студентським самоврядуванням).

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачі за дуальною формою на ОП не здійснюється

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

1. Зміст ОП є цікавим і нетривіальним, пори те, що назва ОП є стандартною для спеціальності 054 «Соціологія». Відповідно до цього змісту можна зробити висновок, що на відміну від більшості вітчизняних соціологічних ОП, орієнтованих на формування навичок з проведення прикладних досліджень, ОНП «Sociology» спрямована на формування фундаментального соціологічного знання. В ОП зроблено акцент на сучасних інструментах аналізу даних, що не обмежуються традиційними для українських соціологів програмними продуктами. Структура та логіка ОП повною мірою сприяють досягненню програмних результатів навчання, які (цілком природно і невимушено) роблять цю програму унікальною. 2. Зміст ОП повною мірою відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності. Він дозволяє сформувати компетентності, необхідні для ефективної наукової роботи, а також передбачає формування базових компетентностей викладача. 3. Здобувачі мають максимальні можливості вибору освітніх компонентів. Вони можуть обирати дисципліни з інших ОП та рівнів вищої освіти та задоволені реалізацією права вибору. Позитивною практикою слід вважати надання можливості іноземним здобувачам вивчати обрані ОК разом з вітчизняними студентами з інших ОП, які також їх обрали. Це сприяє усуненню культурних та інших бар'єрів спілкування. Унікальним та показовим є запроваджений на факультеті підхід до формування переліку вибіркових дисциплін: спочатку формуються «слоти» (переліки тих знань, навичок тощо), які пропонуються здобувачам, а потім під обрані «слоти» вже підбираються дисципліни, які забезпечують формування відповідних компетентностей. 4. Індивідуальний підхід на ОП «Sociology» реалізується на найвищому рівні, на чому неодноразово зауважували здобувачі під час фокус-групи, підтверджуючи релевантними прикладами. 5. Практична підготовка здобувачів забезпечується не тільки програмними ОК, але й залученням до власних (за власними науковими інтересами) соціологічних досліджень, до апробації отриманих результатів на конференціях, до підготовки й опублікування наукових публікацій. 6. Застосовувані НПП методи аудиторної роботи (метод проєктів, проблемних ситуацій «навчання вчитися» та ін.) є цікавими і ефективними щодо формування Soft skills (аналітичні навички, навички презентації та самопрезентації, здатність постійно самоудосконалюватися).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкі сторони та недоліки не виявлені

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Зважаючи на численні сильні сторони та позитивні практики, експертна група дійшла висновку, що ОНП повністю відповідає якісним характеристикам критерію 2. ОНП має унікальний досвід за цим критерієм, який полягає у наступних практиках: 1) надання можливості іноземним здобувачам вивчати обрані вибіркові компоненти разом з вітчизняними студентами з україномовних ОП, які також обрали ці компоненти, що сприяє усуненню культурні та інші бар'єрів спілкування; 2) запроваджений на факультеті підхід до формування переліку вибіркових дисциплін.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Під час зустрічі із здобувачами ЕГ отримала підтвердження того, що правила прийому на навчання за ОП «Sociology», є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та були оприлюднені на офіційному веб-сайті ЗВО <https://vstup.knu.ua/> Правила прийому розміщені на сторінці: (Розділ V, §2, п. 1) <http://surl.li/uvfq>.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому на навчання ОП «Sociology» враховують особливості самої освітньої програми, оскільки ОП орієнтована, перш за все, на іноземних громадян. Прийом на навчання реалізовується підготовчим відділенням КНУТШ. Форми та зміст вступних випробувань відповідають рівню початкових (вхідних) компетентностей, необхідних для того, аби розпочати навчання на ОП, про що свідчать програми вступних випробувань з англійської мови та з соціології, які оновлюються щорічно (англійська мова: <http://surl.li/bfnfsf>; соціологія: <http://surl.li/bfnsg>).

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У КНУТШ діють чіткі й зрозумілі правила, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в європейському регіоні (Лісабонській конвенції), доступні для всіх учасників освітнього процесу правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності. Визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах регламентуються кількома положеннями, зокрема, «Положенням про організацію освітнього процесу в КНУТШ» (<http://surl.li/ipwy>). Перезарахування результатів навчання, здобуті під час академічної мобільності, відбувається згідно з «Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність КНУТШ» (<https://cutt.ly/nIUI6DZ>) та «Положенням про порядок перезарахування результатів навчання у КНУТШ» (<https://cutt.ly/IIUOogg>). Відповідні положення розміщені у відкритому доступі на сторінці ОП (<http://surl.li/bfrpc>). Особи з іноземними дипломами бакалавра нострифікують їх за встановленим порядком МОН України при технічному супроводі Підготовчого відділення для іноземних громадян КНУТШ. Під час фокус-груп зі здобувачами ЕГ отримала підтвердження того, що у ЗВО визначені чіткі та зрозумілі правила, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Хоча КНУТШ інституційно на рівні закладу вищої освіти не здійснює визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, проте викладачі індивідуально під час викладання впроваджують визнання та зарахування таких результатів. Так, під час фокус-груп зі здобувачами та НПП вдалось з'ясувати конкретні приклади у практиці викладання Т. Цимбала та М. Сидорова. Наприклад, дисципліна «Комп'ютерна візуалізація даних» передбачає зарахування результатів дистанційних курсів «Data Visualization in R» з DataCamp та «Introduction to Data Visualization with ggplot2» з DataCamp, як окремих форм проміжного оцінювання за умови надання відповідних сертифікатів.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті КНУТШ. 2. Діють чіткі і зрозумілі, такі, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в європейському регіоні (Лісабонській конвенції), доступні для всіх учасників освітнього процесу, правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

У КНУТШ відсутня нормативна база для визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Наявні практики зарахування в межах окремих дисциплін як частини годин кредиту (за ініціативою викладачів), але відсутня можливість зарахування цілої дисципліни або зарахування у розмірі годин цілого кредиту (декількох кредитів). На думку ЕГ, запровадження практик такого зарахування буде слугувати додатковим стимулом для здобувачів та сприятиме розвитку неформальної освіти.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання загалом відповідають існуючим показникам якості, тому ОП «Sociology» загалом відповідає Критерію 3. Виявлені недоліки не є суттєвими та можуть бути виправлені у короткий термін.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми та методи навчання регулюються «Положенням про організацію освітнього процесу КНУТШ» (розд. 3 – «Форми навчання» і розд. 4 «Форми організації освітнього процесу, види навчальних занять і контролю») (<https://cutt.ly/jjum05U>), де передбачено 4 форми: навчальні заняття, самостійна робота, практики та контрольні заходи. У РНП (<http://surl.li/bfigm>) вказані такі форми (та/або методи і технології) викладання і навчання: лекції, практичні заняття, практична робота, семінар, практичні завдання, лабораторні заняття, самостійна робота, презентація, вправи, творчі завдання, підсумкова робота, індивідуальний проєкт, індивідуальне міні-дослідження, індивідуальна робота та робота в парах і малих групах та ін. Форма РНП встановлюється Науково-методичним центром організації освітнього процесу для всього університету (<http://surl.li/kqkz>). Під час фокус-групи з НПП було зазначено про зміну парадигм від класичного лекційно-монологічно семінарсько-репродуктивного викладання до викладання як «научіння навчатися» та формування компетенцій. Викладачі намагаються робити акцент на застосуванні дослідницьких методів в здобутті знань. На фокус-групі здобувачі це підтвердили. Розповіли, що викладачі чудово використовують медіа-апаратуру і якісно презентують матеріал, також використовують кейсові методики, дискусії тощо. Зазначили, що викладачі мають великий і значний досвід у проведенні соціологічних

досліджень, в тому числі й міжнародних, і використовують цей досвід на заняттях. ОП «Sociology» відповідає студентоцентрованому підходу та принципам академічної свободи, що реалізується через можливість формування індивідуальних освітніх траєкторій (обрання бази практики, теми кваліфікаційної роботи, наукового керівника, навчальних дисциплін та ін.), врахування побажань студентів щодо форм контролю, змісту дисциплін, форм проведення занять. Це було підтверджено на фокус-групі зі здобувачами. Вони постійно наголошували на відкритості спілкування з НПП. Зазначили, що на ОП, дійсно, можливо сформувати індивідуальний план навчання. І взагалі індивідуалізація навчання – на високому рівні. В тому числі й тому, що викладачі надають якісні індивідуальні консультації і завжди відкриті для такої діяльності. Підкреслили, що були приємно здивовані таким індивідуальним підходом і не очікували, що в українській освіті таке можливе. В університетах, в яких вони навчалися попередньо, такий індивідуальний підхід був відсутній. Згідно «Положення про опитування здобувачів освіти і НПП КНУТШ», затвердженого Вченою радою КНУ 30.06.2020, п. 2.5. «Опитування студентів про викладання певної навчальної дисципліни» (<http://surl.li/bfoeh>), щосеместрово проводиться моніторингове опитування щодо якості викладання навчальних дисциплін. Враховується думка студентства через дослідження UNIDOS, опитування стосовно задоволеності навчання на ОП (на резервній зустрічі М. Сидоров продемонстрував інструментарій та результати таких досліджень).

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

На сайті факультету соціології у закладці «Навчання» MasterDegreeAcademicprogram «Sociology» у розділі «Навчальний план» (<http://surl.li/bfigm>) у вільному доступі розміщені усі РП 2020-2021 років вступу за кожним ОК та ВК, у яких представлені відомості про цілі, мету, зміст та очікувані результати навчання за дисциплінами, порядок та критерії оцінювання, форми оцінювання, переліки тем та розподіл навчальних годин між ними, списки обов'язкової та додаткової літератури. На першому занятті кожен викладач пояснює студентам структуру навчальної дисципліни, форми та критерії оцінювання, інформує про можливість ознайомитися із РНП дисципліни на веб-сайті та, за необхідності, надсилає РНП на електронні пошти студентів або розміщує на сторінці дисципліни в системі Moodle, у якій автоматично зареєстровані всі студенти факультету. Викладачі зазначили, що на перших зустрічах і знайомствах зі студентськими групами детально обговорюються вимоги щодо вивчення дисципліни, система оцінювання. Посилаючись на власний досвід, вони підкреслили, що коли ці вимоги на початку чітко сформовані, це не тільки сприяє ефективному викладанню дисципліни, а й є гарним інструментом попередження різного роду труднощів у викладанні та конфліктних ситуацій. Здобувачі підтвердили, що силабуси розсилаються перед початком семестру, в них є вся інформація (про зміст, викладача, контакти викладача (ел. пошта тощо)). Далі комунікація відбувається вже з НПП, який викладає дисципліну. Він висилає лінк, за яким буде проводитися заняття. Також він обов'язково цікавиться, чи влаштовує студента такий час для проведення занять. Якщо час не влаштовує, то обговорюється і обирається більш зручний варіант. Взаємодія між викладачами та здобувачами за межами аудиторних зустрічей та очних консультацій підтримується, як правило, електронними засобами комунікації (месенджери та електронна пошта). Здобувачі наголосили на тому, що «всі вони у захваті від гаранта». Один з них навів приклад, як йому потрібно було дістатися до певного місця у місті, але він не знав, як це зробити. Гарант пообіцяв його зустріти і провести. Він покинув свій офіс і дійсно, зустрів і надав супровід.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

ЗВО під час реалізації ОП «Sociology» повною мірою забезпечує поєднання навчання і досліджень відповідно до рівня в.о., спеціальності та цілей ОП. Це здійснюється через: - поєднання навчальної та дослідницької діяльності в навчальних дисциплінах (ОК.03, ОК.4, ОК.06, ОК.07, ОК.11, ОК.15); - виробничу практику (ОК.12), під час якої студенти залучаються в науково-дослідну роботу в компаніях, що займаються соціальними дослідженнями. На зустрічі здобувач другого року навчання зазначив, що проходив практику у Навчальній лабораторії соціологічних і освітніх досліджень, в межах практики виконував такі роботи: проводив опитування серед здобувачів інших факультетів щодо якості викладання та навчання, обробляв дані, допомагав аналізувати. Зауважив, що змістом практики задоволений на найвищому рівні; - написання кваліфікаційної роботи магістра, яке вимагає проведення емпіричного або теоретичного дослідження, обґрунтування його методології та інтерпретації результатів на публічному захисті; - наукові позааудиторні заходи факультету – щорічні науково-практичні конференції молодих вчених «Шевченківська весна. Соціологія» та «Соціологія та сучасні соціальні трансформації», щорічну конференцію «Проблеми розвитку соціологічної теорії» (<https://sociology.knu.ua/uk/materiali-konferency>). На фокус-групі зі здобувачами була підтверджена інформація про їх участь у конференціях. Один з учасників зазначив, що писав тези, присвячені гендерним питанням. Наразі він також працює над статтею, яку хоче опублікувати у міжнародному журналі; - загальноукраїнський студентський конкурс наукових робіт з аналізу даних «Аналіз соціальних даних», що проводиться з 2017 року факультетом соціології із залученням провідних роботодавців.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Акредитаційна експертиза довела, що НПП ОП регулярно проходять підвищення кваліфікації, беруть участь у круглих столах, конференціях та воркшопах, опановують дистанційні курси, беруть участь у науково-дослідних проєктах, обговорюють зміни на ринку праці з працедавцями. Це стимулює внесення змін у РНП, їх осучаснення, зміни переліку тем, літератури, форм контролю, застосування новітніх методів викладання. Зазначається, що ВД 1.06 була розроблена на основі сучасної літератури після проходження викладачем (Т. Цимбалом) річного стажування в Каліфорнійському університеті в Санта-Барбарі (США) на програмі «Глобальні студії» під керівництвом одного з провідних дослідників глобалізації; ВД 1.07 була розроблена викладачем (Т. Цимбалом) після проходження підвищення кваліфікації у вигляді семінарів із колегами з Констанцького університету (Німеччина; <http://surl.li/bfrwl>) та опанування низки курсів з просторового аналізу на платформі (www.datacamp.com); ВД 2.02 була розроблена викладачем (А. Дейнекою) після написання та захисту кандидатської дисертації у 2019 році; ВД 1.09 була розроблена авторкою (А. Ляшевою) після захисту PhD дисертації та в процесі її залученості в postdoc-проєкт; ВД 2.04 була розроблена (М. Сидоровим) і введена в ОП після адаптації алгоритмів машинного навчання до дослідницьких завдань соціологів та поширення цього інструменту аналізу. Дана інформація була підтверджена нв фокус-групі з НПП. Локальні мережі університету <http://surl.li/bfnut>, наукометричні бази Scopus, WoS та інші платформи міжнародних видавництв (доступ до яких забезпечує ЗВО) є ще одним вагомим ресурсом, що використовується НПП при оновленні змісту навчальних дисциплін. Значну роль у змінах РНП відіграють результати опитувань здобувачів стосовно якості викладання дисциплін, точкове анкетування для отримання зворотного зв'язку щодо викладання конкретних дисциплін, фокус-групи. Про це зазначили на фокус-групах як здобувачі, так і викладачі.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Навчання, викладання та наукові дослідження на ОП «Sociology», дійсно, пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності ЗВО, адже дана програма є англomовною, що прямим чином зумовлює її нерозривний зв'язок із міжнародною спільнотою та міжнародним ринком освітніх послуг. Навчання та викладання в межах ОП пов'язані із інтернаціоналізацією діяльності КНУТШ за наступними напрямками: - всі здобувачі даної ОП представляють інші країни (Нігерія, Індія, Ірак); - набір здобувачів вимагає заходів із популяризації української вищої освіти за кордоном; - більшість викладачів ОП навчалися або стажувалися за кордоном протягом щонайменше з місяців: А. Горбачик, О. Куценко, Т. Цимбал, Ю. Брайчевський, Ю. Савельєв – США, М. Сидоров – Німеччина, А. Ляшева – Італія, Бельгія, С. Бабенко – Велика Британія; - наявність іноземних здобувачів стимулює проведення міжнародних емпіричних досліджень, як основи для кваліфікаційних робіт; - англійська мова навчання забезпечує НПП можливість постійно підтримувати на практиці належний рівень англійської мови, що покращує умови для їх участі в конференціях за кордоном та публікації англomовних праць.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

1. Високий рівень міжнародної академічної мобільності. 2. Студентоцентрованість підходу до навчання. Поєднання традиційних та інноваційних методів навчання та високий рівень відповідності принципам академічної свободи. 3. Висока якість викладання англійською мовою (на чому неодноразово зауважували здобувачі). Повне англomовне забезпечення навчання та викладання за ОП є унікальною практикою на соціологічних освітніх програмах. Аналоги такої практики у вітчизняній соціологічній освіті наразі відсутні. 4. Дійсна пов'язаність навчання, викладання та наукових досліджень з інтернаціоналізацією діяльності ЗВО, та безпосередньо через дану програму. 5. Застосування НПП методів викладання, які повною мірою дозволяють забезпечити навчання через дослідження (кейсові методики, проєктна робота, проблемні завдання дослідницького та аналітичного характеру тощо). 6. Викладачі є відкритими до спілкування зі студентами, зокрема, в обговореннях змісту освітньої програми, підготовки до занять і, навіть, з вирішення питань, які не стосуються навчального процесу. 7. Здобувачі і викладачі на ОП мають широкі можливості міжнародної академічної мобільності. Викладачі ці можливості активно використовують. 8. Максимальна доступність, відкритість і зрозумілість інформації щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкі сторони і недоліки не виявлені

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Зважаючи на зазначені сильні сторони, а також на зразковий характер реалізації ОП за всіма підкритеріями, експертна група дійшла висновку, що ОП «Sociology» повністю відповідає якісним характеристикам критерію 4. ОП забезпечує рівень навчання та викладання, якість яких максимально оцінюється здобувачами, які являють собою доволі вибагливий контингент (адже для них це не перша, а для деяких навіть не друга вища освіта; кожен з них має досвід навчання в інших ЗВО України і світу). Така оцінка пов'язана, по-перше, з тісним поєднанням навчання і досліджень (навчання через дослідження), а по-друге, з високою якістю викладання англійською мовою. Повне англійське забезпечення навчання та викладання за ОП є унікальною практикою на соціологічних освітніх програмах. Аналоги такої практики у вітчизняній соціологічній освіті наразі відсутні.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми проведення контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу у КНУТШ» (<http://surl.li/ipwy>) та «Положенням про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУТШ» (<http://surl.li/ipuh>). Відповідно до цих нормативних документів у ЗВО використовується поточний контроль та підсумковий контроль знань, які чітко описані у РНП. Проведений аналіз РНП засвідчує наявність у них опису процедури проведення контрольних заходів, складовими яких є критерії та вимоги, шкала оцінювання. Під час спілкування зі студентським самоврядуванням та здобувачами було з'ясовано, що факультет використовує платформи Moodle та Triton, де кожен здобувач вищої освіти має власний кабінет, в якому він інформується про форми контрольних заходів та критерії оцінювання. Таким чином, здобувачі мають змогу постійно контролювати свої кількісні показники з дисциплін. Під час фокус-групи здобувачі підтвердили, що критерії оцінювання є чіткими, зрозумілими та валідними. Форми контрольних заходів загалом дозволяють встановити досягнення здобувачами результатів навчання для окремого освітнього компоненту та освітньої програми в цілому.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти для другого (магістерський) рівня в.о., галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальність 054 «Соціологія» на момент затвердження першої редакції ОП не був введений в дію. Однак, після затвердження стандарту, при перегляді та редакції ОП 2021 року, програма оновлювалась вже з урахуванням відповідності вимогам стандарту вищої освіти. Атестація випускників освітньої програми здійснюється у формі захисту кваліфікаційної роботи, що відповідає стандарту вищої освіти.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що регламентується: Положенням про організацію освітнього процесу у КНУТШ <http://surl.li/hzls>; Положенням про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії в КНУТШ <http://surl.li/akymz>; Положенням про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі ... у КНУТШ <http://surl.li/ipsi>. Ці документи розташовані у вільному доступі на сайті КНУТШ <http://nmc.univ.kiev.ua/doc.htm>. На іспиті призначається ще один викладач, який не брав участь у викладанні дисципліни. Список викладачів, які беруть участь у проведенні та оцінюванні, оприлюднюється у відкритому доступі на сайті факультету у розкладі іспитів. Захист практик проводиться на кафедрах, система оцінювання оприлюднюється заздалегідь у програмі практики на сторінці ОП, оцінка ставиться колегіально членами кафедри. З 2021/2022 р. планується створювати спеціальну комісію для захисту практик, куди входить по 2 НПП від кожної кафедри. Поточний контроль в умовах пандемії проводився в дистанційному форматі, де використовувалися відповідні технологічні рішення: постійний відео- та аудіозапис (Google Meet або Zoom), гарантування ідентичності здобувача та демонстрація екрана здобувача. Крім технологічних застосовувалися регламентні заходи: обґрунтоване обмеження часу, виділеного на виконання завдання; випадковий порядок запитань у кожного здобувача; розміщення лише одного запитання на сторінці та ін. У разі виникнення сумнівів щодо об'єктивності оцінювання екзаменаторів здобувач вищої освіти може звернутися до декана факультету з

умотивованою заявою. Рішенням декана письмова робота студента може бути надана для оцінювання іншим НПП. Декан ухвалює остаточне рішення щодо незгоди. У випадку незгоди з результатом комплексного іспиту чи захисту кваліфікаційної роботи здобувач може подати апеляцію. Порядок вирішення конфліктних ситуацій у КНУТШ регламентується «Процедурою вирішення конфліктних ситуацій» <http://surl.li/gqrb>. Порядок повторного проходження контрольних заходів регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу» (розділ 7) <http://surl.li/hzls>. Повторне складання семестрового контролю може відбуватися лише у випадку отримання здобувачем незадовільних оцінок (п. 7.3.1 Положення). Повторне складання семестрового контролю можливе також у випадку порушення процедури оцінювання (п. 7.3.2 Положення). Повторне складання комплексного підсумкового іспиту та захист кваліфікаційної роботи регулюється п.8.5 та п.8.6 Положення. ЕГ випадків повторного проходження контрольних заходів не виявила. Здобувачі на відповідній фокус-групі підтвердили свої переконання у справедливості та об'єктивності оцінювання екзаменаторами, як і те, що у разі виникнення конфліктних ситуацій, вони можуть звернутися до гаранта та/або деканату. Втім, вони не продемонстрували обізнаності щодо формальної процедури (порядку) оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Технологічним інструментом протидії порушенням академічній доброчесності виступає використання системи Unisheck. Всі кваліфікаційні роботи студентів та публікації у виданнях факультету, включно з тезами конференцій, перевіряється на наявність текстових запозичень. Під час фокус-груп було підтверджено нульову толерантність до плагіату на ОП і факультеті в цілому. Порядок перевірки регламентується «Положенням про систему виявлення та запобігання академічному плагіату у КНУТШ» (<http://surl.li/ipst>). Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності у ЗВО регулюються «Положенням про організацію освітнього процесу у КНУТШ». У параграфах 9.8, 10.7 та окремих підпунктах розділів 7 і 8 визначені види порушень і відповідальність здобувачів освіти та НПП (<http://surl.li/hzls>). Запроваджено «Етичний кодекс» (<http://surl.li/rsha>). Діє «Положення про Постійну комісію Вченої ради з питань етики КНУТШ» (<http://surl.li/krhw>). Під час фокус-груп було підтверджено, що ЗВО активно популяризує академічну доброчесність. До популяризації принципів академічної доброчесності залучається студентське самоврядування, яке регулярно проводить відповідні заходи. Здобувачі зауважили, що кожен без виключення викладач, з яким вони вже мали нагоду працювати, обов'язково звертає увагу на необхідність дотримання принципів академічної доброчесності. Окремо слід підкреслити, що на електронній сторінці ОП, що акредитується, представлений перелік корисних посилань на різні ресурси, які стосуються академічної доброчесності (онлайн курс «Академічна доброчесність в університеті» на платформі ВУМ та ін.) та відповідні документи. На даній ОП інформування щодо недопустимості порушення принципів академічної доброчесності здійснюється також за допомогою обов'язкових навчальних дисципліни «Професійна та корпоративна етика» <http://surl.li/bfnwr> та «Написання наукових текстів» <http://surl.li/bfnxc>. ЕГ випадків порушення академічної доброчесності на ОП не виявила. Однак був прецедент на спорідненій україномовній ОП «Соціологія» в 2021 році кваліфікаційним роботам двох студентів було відмовлено в допуску до захисту через перевищення гранично допустимих плагіату. Після перероблення обох робіт вони були знову перевірені (на платній основі) і допущені до захисту.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

1. У ЗВО наявна чітка система зрозумілих правил проведення контрольних заходів, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу. 2. У ЗВО наявний «Етичний кодекс університетської спільноти», «Положення про академічну доброчесність та управління конфліктами». 3. Наявні чіткі механізми подання апеляцій та вирішення конфліктних ситуацій. Потенційна можливість вирішення конфліктних ситуацій – через адміністрацію, куратора, студраду. 4. Форми контрольних заходів дозволяють встановити досягнення результатів навчання для окремого освітнього компоненту та освітньої програми в цілому. 5. ЕГ відзначає високий рівень обізнаності здобувачів стосовно процедур оцінювання та щодо академічної доброчесності. 6. Позитивною практикою є представлення на сторінці ОП широкого спектра інформації, яка стосується академічної доброчесності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Попри те, що здобувачі підтвердили свої переконання у справедливості та об'єктивності оцінювання екзаменаторами, як і те, що у разі виникнення конфліктних ситуацій вони можуть звернутися до гаранта та/або деканату, втім, вони не продемонстрували обізнаності щодо формальної процедури (порядку) оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження. У зв'язку з цим ЕГ рекомендує акцентувати увагу іноземних здобувачів на наявності нормативних документів та існуванні формальних процедур оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Зважаючи на зазначені сильні сторони, потужну нормативну базу та систему інституціоналізованих механізмів для забезпечення високого рівня якості контрольних заходів, оцінювання здобувачів, імплементації принципів академічної доброчесності, експертна група дійшла висновку, що ОНП в цілому відповідає якісним характеристикам критерію 5. Зазначений недолік не є таким, що негативно позначається на якості організації та реалізації ОП за цим критерієм, зокрема, з огляду на постійний та тісний взаємозв'язок здобувачів з гарантом ОП і деканатом. Втім, його усунення є важливим, з огляду на те, що обізнаність здобувачів з нормативної бази та формальних процедур є запорукою повноцінної реалізації їх прав.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Підготовку здобувачів на ОП здійснюють НПП, які мають високий рівень академічної та професійної кваліфікації. До складу групи забезпечення ОП входять 3 д-ри соціол. н., 2 к. соціол. н. та 2 к. фіз.-мат. н. Такий кадровий склад дає можливість оптимально поєднувати високий рівень теоретичної підготовки та знання методів збору соціологічної інформації. Всі НПП мають велику кількість публікацій у фахових виданнях, пов'язаних з ОК, які викладають. Наприклад, А. Дейнека, викладач курсу «Теорія та дослідження в соціології», має дотичні до курсу публікації «Проблематика смислу та смислотворення в контексті соціологічних теорій Н. Лумана та Е. Гіденса» та «Соціальна топологія та проблематика агентності у акторно-мережеві концепції Джона Ло». Л. Малес є авторкою підручника «Соціологія в аудиторії: мистецтво комунікації», співавторкою підручників «Основи теорії гендеру», «Гендер для медій», монографій на гендерну проблематику «Пошуки гендерної паритетності», «Основи гендерного аналізу в дисциплінах соціогуманітарного циклу» та ін.; Г. Подолян, викладачка курсу «Професійна та корпоративна етика», має публікації «Соціальні засади корпоративної культури», «Деонтологія у професійній етиці», є співавторкою навчальних посібників «Етика соціолога // Прикладна етика: навч. посібник», «Корпоративна культура». Окремі результати діяльності НПП свідчать про широкі професійні та наукові досягнення: гарант ОП був науковим керівником чотирьох переможців всеукраїнських конкурсів студентських наукових робіт, має закордонні навчання та стажування; М. Сидоров є експертом Міжгалузевої експертної ради з вищої освіти при Акредитаційній комісії МОНУ, автором чотирьох навчально-методичних видань (у тому числі двох навчальних посібників з грифом МОН), є членом редколегії фахового журналу категорії Б «Соціологічні студії»; А. Горбачик тривалий час був Національним координатором Європейського соціального дослідження в Україні; О. Куценко є Головою конкурсної комісії Всеукраїнського конкурсу «Кращий молодий соціолог року», членом редколегії фахового журналу категорії Б «Соціологія: теорія, методи, маркетинг», членом редколегії наукового журналу бази SCOPUS «Corvinus Journal of Sociology and Social policy», має нагороду – медаль імені Б. Кістяківського «За видатний внесок у розвиток соціології» – найвищу відзнаку САУ; В. Судаков є заступником голови спец. ради Д 26.001.30 із захисту докторських (кандидатських) дисертацій з соціологічних наук. Таблиця аналізу відомостей самооцінювання свідчить про те, що академічний персонал, задіяний на ОП, має публікації в журналах, індексованих у НМБД (А. Дейнека, Л. Малес, Я. Соболевський, Ю. Савельєв, М. Сидоров, О. Куценко). НПП беруть участь в реалізації вітчизняних та закордонних проектів (О. Куценко, А. Тащенко, Л. Малес та ін.). Викладачі ОП систематично проходять підвищення кваліфікації, беруть участь в науко-методичних та науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столах, тренінгах.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурсний добір викладачів ОП на вакантні посади здійснюється відповідно до «Порядку конкурсного відбору на посади науково-педагогічних працівників у КНУТШ» (<http://surl.li/aohjt>) та «Положення про порядок проведення конкурсу на заміщення вакантних наукових посад у КНУТШ» (<http://surl.li/akuev>). Під час фокус-груп з керівним складом та НПП було з'ясовано, що в університеті існують високі вимоги до проведення конкурсу. За словами декана факультету, проектна група ОП та керівництво факультету беруть активну участь у підборі кадрів. Серед вимог – вільне володіння англійською мовою (сертифікат, бажано, рівня С1), наявність досвіду викладання за кордоном або закордонний диплом, а також психологічна сумісність з колективом. Також враховується рівень наукової та професійної активності претендента (у тому числі з урахуванням наявності публікацій у Scopus і WoS). До уваги береться також якість викладання (за оцінкою відкритої лекції), потенціал для розвитку ОП та факультету. На

фокус-групі з НПП було з'ясовано, що контракт з ними укладається переважно на 2-3 роки (для доцентів) і 5 років (для професорів). Під час проходження за конкурсом враховується думка здобувачів, яка вивчається за допомогою опитувань. Голосування щодо кадрових питань відбуваються в таємній формі.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Фокус-група з роботодавцями дала можливість зробити висновок щодо їх активного залучення до організації та реалізації освітнього процесу. Зокрема, директорка Департаменту стратегічної аналітики телеканалу «Україна» Т. Нікітіна зазначила, що студенти ОП проходять в її установі практику. Підкреслила, що обробка на аналіз даних за допомогою R є необхідною складовою підготовки сучасного фахівця-соціолога. Після обговорення необхідності запровадження вивчення R, побачила, що відповідний навчальний курс внесений до змісту ОП. Senior Statistical Consultant (Marketing & Data Sciences), Ipsos MORI (Велика Британія) С. Корнев проводив відкриту лекцію для студентів ОП. Віктор Степаненко, головний науковий співробітник Інституту соціології НАНУ був головою ДЕК та рецензентом ОП "Sociology". Директорка Інституту соціальних досліджень ім. О. Яременка Т. Бондар зауважила, що Інститут є базою практики. Вони з готовністю беруть випускників факультету соціології до себе на роботу. ОП, що акредитується, є затребуваною і перспективною, оскільки готує фахівців високого рівня. Професорка, завідувачка відділу соціальної психології Інституту соціології НАНУ О. Злобіна робила пригадала, що робила пропозиції за змістом ОП. Вона завжди з радістю запрошує випускників факультету соціології до аспірантури, оскільки якість їх підготовки є високою. Керівниця відділу кількісних досліджень «Q&Q Digital» Т. Шевченко зауважила, що 90% співробітників її установи – випускники факультету соціології, а сама установа конкурує з дослідницькими компаніями світового рівня. Співпраця з ЗВО триває більше 5 років. Проводяться регулярні зустрічі зі здобувачами. Роботодавці підтвердили, що долучаються до участі у проведенні конкурсів на факультеті (зокрема, конкурсу «Аналіз соціальних даних»), є організаторами воркшопів та стажувань здобувачів. Отже, ЗВО залучає роботодавців з великим авторитетом в галузі соціології політики та у сфері соціологічних досліджень, що дає можливість покривати зміст ОП згідно останніх вимог науки і практики.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

У ЗВО поширена практика проведення гостьових лекцій, майстер-класів, тренінгів, що підтвердили на фокус-групах і роботодавці, і здобувачі. Гостьові лекції читаються як вітчизняними, так і закордонними фахівцями. Наприклад, воркшоп «Advances in (Video-)Interaction Analysis – Contemporary Studies and Student's Projects by U.Wedelstaedt (form could be changed due to epidemiologic situation), University of Konstanz, 11.10.2021 (<http://surl.li/bfnny>). У межах програми академічних обмінів Erasmus+ в аудиторних заняттях ОП брали участь колеги Лундського університету. Наприклад, відкрита лекція була прочитана Олофом Нілсоном (Лунд, Швеція) на тему: "The first modern man was a woman" (19.02.2019) (<http://surl.li/akugo>). Серед запрошених лекторів – відомі вітчизняні фахівці-соціологи (наприклад, 20.10.2020 р. відбулась відкрита лекція Володимира Паніотто: «Exit-poll: розвиток і методика проведення»). ЗВО залучає фахівців-практиків до читання лекцій та/або керівництва практикою на умовах погодинної оплати або за сумісництвом. В основі рішення щодо залучення того чи іншого фахівця лежить, у першу чергу, наявність практичного досвіду. Наприклад, Т. Нікітіна, директорка Департаменту стратегічної аналітики телеканалу «Україна» на фокус-групі з роботодавцями підтвердила факт свого співробітництва зі ЗВО на умовах погодинної оплати праці. Академічний персонал, що викладає на ОП, має великий досвід практичної діяльності в реалізації багатьох соціологічних проєктів. Наприклад, А. Горбачик, розробник ОСА - програмного забезпечення для аналізу соціальних даних, був національним координатором міжнародного проєкту «European Social Survey». О. Куценко була науковою керівницею проєкту «Сприйняття соціальних нерівностей в українському суспільстві» (дослідження САУ за грантом Міжнародного фонду «Відродження»(2018-19). Доцент кафедри соціальних структур та соціальних відносин д-р соціол. н. А. Мельніков узяв участь у підготовці великого десяти томного видання з дослідницьких методів SAGE Research Methods Foundations (Texas State University). На фокус-групі з НПП було з'ясовано, що під час щорічного конкурсу «Аналіз соціальних даних» з роботодавцями, які є членами журі, обговорюються проблемні питання підготовки фахівців за ОП.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

ЗВО має дієву систему професійного розвитку викладачів, яка функціонує як координаційна та консультативна структура, до якої входять, зокрема, Відділ академічної мобільності (http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=2&lang=uk) та Інститут післядипломної освіти (<http://www.ipe.knu.ua>). Підвищення кваліфікації здійснюється на різних рівнях: від обговорень навчально-методичних матеріалів та занять викладачів на рівні ОП та кафедр – до проходження стажувань (без відриву або з відривом від виробництва) у ЗВО України та за кордоном. У зв'язку з необхідністю поглиблення навичок для забезпечення онлайн -викладання у ЗВО було запроваджено програму розвитку цифрових компетентностей викладачів «Digital skills Pro» (<http://surl.li/bhrei>), а також Курс підвищення кваліфікації та розвитку педагогічних компетентностей викладачів «KNU Teach Week» (<http://surl.li/bhrem>). В Університеті функціонує Центр іноземних мов, який надає можливість сертифікованого вдосконалення мовних компетентностей <https://langcenter.knu.ua>. Це значно полегшує процес мовної підготовки та

сертифікації НПП на підтвердження рівня B2, необхідних для отримання вчених звань доцента і професора. Гарантом були надані додаткові докази, які свідчать про постійне професійне підвищення кваліфікації НПП за межами ЗВО. Це, зокрема, сертифікати Ю. Савельєва (2 курси на Coursera та участь у воркшопі Core Concepts of Qualitative Research), М. Сидорова (Навчання в Summer School on Survey Statistics (2021), «Practical Machine Learning», «Digital Skills Pro», курс із використання інтерактивних панелей в КНУ), А. Горбачика (стажування в Лундському університеті (2020), курси для викладачів KNU Teach Week), О. Куценко (стажування в Лундському університеті (2019)); Т. Цимбала (Data Manipulation with dplyr на DataCamp (2019), Visualizing Geospatial Data in R на DataCamp (2019), Introduction to the Tidyverse на DataCamp (2019), Intermediate R на DataCamp (2021), участь міжнародному заході Open Data Day (2020); ARIMA Models in R на DataCamp (2021)), А. Дейнеки (Участь у воркшопі Qualitative Social Research with particular emphasis on (Video-) Interaction (2019 p.)).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

ЗВО має виражену і дієву систему стимулювання розвитку викладацької майстерності. На фокус-групі з представниками адміністративного персоналу було підтверджено, що у КНУТШ існує система преміювання за публікаційну активність у виданнях, що індексуються у наукометричних базах Scopus та WoS. Ця система регламентується Положенням про систему забезпечення якості освіти та освітньому процесі у КНУТШ (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polojennya%20QAS%202019.pdf>), розпорядженням ректора «Про створення комісії з матеріального заохочення» від 10.12.2018 р. за № 113 (<http://science.univ.kiev.ua/news/official/3247/>). Стимулюється також і робота гарантів ОП. Це проявляється у зменшенні навантаження (навантаження вираховується за мінімальною межею), щоквартальному преміюванні, залученні до конференцій, круглих столів. Пропонується гнучкий графік замін для підвищення кваліфікації. ЕГ відзначає дію у КНУТШ розгорнутої системи як матеріального, так і нематеріального стимулювання розвитку викладацької майстерності та заохочення НПП. На фокус-групах з академічним персоналом було підтверджено проведення конкурсу та присвоєння почесного звання «Кращий викладач року» (<http://senate.univ.kiev.ua/?p=72>), зокрема, викладачам С. Бабенко (2017 р.) і Т. Цимбалу (2018 р.). Ця відзнака супроводжується і матеріальною винагородою у розмірі 1 посадового окладу. НПП у КНУТШ отримують почесні відзнаки та нагороди МОН та НАПН Україн. Так, були нагороджені: М. Сидоров (Нагрудний знак МОН України «Відмінник освіти»), В. Чепак, А. Горбачик, О. Куценко (медалі ім. Богдана Кістяківського «За видатний внесок у розвиток соціології» – найвищою відзнакою Соціологічної асоціації України), М. Туленков (подяка ректора). Учасники фокус-групи з керівним складом ЗВО підтвердили квартальне преміювання викладачів за публікаційну активність. Реалізується доплата за читання навчальних курсів іноземною мовою (10 %, якщо в навантаженні курсів іноземною мовою складають не менше 50 годин).

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

1. Зміст наукової діяльності НПП (виходячи з їх наукових публікацій) повністю відповідає змісту забезпечуваних ними ОК. 2. Висока наукова, дослідницька та публікаційна активність викладачів та значні результати такої активності, зокрема, в аспекті розвитку соціологічної науки і освіти (на загальноукраїнському, факультетському й конкретній ОП рівнях) свідчать про зразковий характер відповідної практики. 3. НПП систематично підвищують кваліфікацію, мають значний досвід закордонних стажувань в університетах Європи та США, що позитивно позначається на якості їх наукової та викладацької діяльності. 4. ЕГ відзначила інтеграцію ОП до простору фахівців-практиків, задіяних у реалізації соціологічних досліджень, що дає можливість активного залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу та сприяє підготовці висококваліфікованих фахівців. 5. Позитивною практикою ЗВО є продумана система стимулювання розвитку викладацької майстерності, орієнтована на високі професійні досягнення. Вона включає в себе заохочення публікаційної активності, викладацького мистецтва, високого рівня володіння іноземними мовами, діяльності гарантів з розвитку освітніх програм.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабкі сторони та недоліки не виявлені

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Професійна та академічна кваліфікація науково-педагогічних працівників, які забезпечують ОП «Sociology», їхня наукова активність та викладацька майстерність повністю відповідають вимогам Критерію 6, а також сприяють набуттю здобувачами вищої освіти загальних та фахових компетентностей, досягненню програмних результатів навчання. НПП є авторитетними науковцями, які відомі не тільки у вітчизняних колах, але й на рівні загальноєвропейської спільноти, вільно володіють англійською мовою на рівні безпроблемного використання професійної термінології, забезпечуючи таким чином якісне викладання дисциплін для іноземних здобувачів. Результати науково-дослідної діяльності НПП є вагомими та значущими, зокрема, в аспекті розвитку соціологічної науки і освіти (на загальноукраїнському, загальноуніверситетському, факультетському й конкретній ОП рівнях), що свідчать про зразковий характер відповідної практики.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЗВО має належний рівень матеріально-технічного забезпечення для реалізації ОП. Здобувачі забезпечені сучасними аудиторіями, які оснащені мультимедійним устаткуванням та Інтернет-зв'язком. Комп'ютерний клас на 20 місць містить інтерактивну дошку та ліцензійне програмне забезпечення. На 2 поверсі є коворкінг. На факультеті є конференц-зала, розрахована на 150 осіб. Функціонує факультетська бібліотека з читальною залом з літературою у вільному доступі (13000 джерел електронних і друкованих). Їдальня розташована в 50 м від корпусу, з'єднана коридором для переходу. Поряд з корпусом знаходиться спортивна база, яка оснащена тренажерами, ігровими залами, басейном. На фокус-групі зі здобувачами та академічним персоналом було з'ясовано, що здобувачі та викладачі можуть вільно користуватися спортивними об'єктами. У бібліотеці є вільний безоплатний доступ до міжнародних наукометричних баз даних. Кімнати в гуртожитках розраховані на 4 студентів. З 2020 року 10% кімнат резервувались під ізолятори для відселення хворих на COVID19, в разі необхідності. На фокус-групі з випускниками було з'ясовано, що декілька років тому, коли випускниця ОП «Соціологія», яка навчалася англійською мовою за індивідуальним графіком проживала у гуртожитку, то вона не дуже була задоволена умовами, тому жила там недовго. Зокрема її засмучувало незнання англійської мови персоналом і неможливість якісно спілкуватися, пояснити їм свої потреби. Втім нещодавно для іноземних здобувачів організовано окремий гуртожиток. Здобувач другого року навчання розповів, що умови проживання – чудові. Блочна система, по три кімнати в блоці. У кожній кімнаті проживає по 2-3 людини. Там є все необхідне: меблі, холодильник, Інтернет. Також неподалік на території кампусу є тренажерний зал, який здобувач залюбки відвідував. Він також зауважив, що спілкування з персоналом і мешканцями гуртожитку є безпроблемним. Навіть якщо вони не знають англійської мови, завжди знаходяться засоби для взаємопорозуміння. Всі люди привітні, усміхнені і жодного разу він не помічав ставлення до себе як «до темношкірого» (цитовано з його висловлювання). Дані, наведені в відомостях СО щодо інфраструктури, обладнання тощо перевірені, відповідають дійсності та вимогам провадження освітньої діяльності.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

На фокус-групах зі здобувачами, студентським активом, НПП було підтверджено факт безоплатного доступу викладачів і здобувачів до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання та викладацької діяльності в межах ОП. Доступ до всіх інформаційних ресурсів, технічного обладнання, бібліотек, комп'ютерного кабінету є вільним і безоплатним. Моніторинг потреб студентів, який здійснюється за допомогою регулярних соціологічних опитувань як з боку університету, так і з боку студентського парламенту, дозволяє враховувати потреби та інтереси студентів. Керівництво факультету, за словами здобувачів та студентського активу, завжди готове до співпраці, бере активну участь в розв'язанні конфліктних ситуацій. З'ясовано, що матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення є достатнім та сприяють досягненню цілей, завдань, програмних результатів навчання.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Стратегічний план розвитку Університету на період 2018-2025 рр. містить заходи з соціально-педагогічного супроводу для забезпечення сприятливих умов навчання (<http://surl.li/hxec>), положення про студентське містечко та студентський гуртожиток КНУТШ, правила внутрішнього розпорядку в студентських гуртожитках університету (<http://surl.li/akzvp>). Для доступу до роботи у комп'ютерному класі та перед практиками здобувачі проходять інструктаж з техніки безпеки. Приміщення факультету відповідає всім вимогам, що висуваються до громадських приміщень в умовах пандемії: на вході в навчальний корпус розташована рамка з розпиленням дезінфекційних засобів, наявні санітаizersи, рукавички, маски, пандус, енергозберігаючі вікна. ЗВО сприяє мінімізації комунікації в умовах карантину – налагоджена робота дистанційних платформ, організоване онлайн-навчання, здійснюється психологічна підтримка (<https://psyservice.knu.ua/>). Під час фокус-груп зі здобувачами та органами студентського

самоврядування було з'ясовано, що ЗВО всіляко сприяє психологічній підтримці здобувачів. Для цього існують телефон підтримки, психологічна служба, телеграм-канал. Зі слів керівниці Психологічної служби, регулярно проводяться семінари, консультування онлайн, вебінари. Керівництвом ЗВО налагоджена роз'яснювальна робота щодо необхідності вакцинації, тому сьогодні вакциновані 100% викладацького персоналу, 65% здобувачів двома дозами та 20% здобувачів однією дозою. Навчальні корпуси з аудиторіями та кабінетами відповідають існуючим санітарним нормам та є безпечними для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти. Підтверджено, що ЗВО дає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Базові механізми підтримки висвітлені у «Положенні про організацію освітнього процесу у КНУТШ» (<http://surl.li/hzls>). На факультеті головними консультаційними центрами виступають деканат та гарант програми, а також органи студентського самоврядування. Інформаційна підтримка студентів здійснюється за допомогою спеціальних структурних підрозділів: Молодіжного центру культурно-естетичного виховання (<http://surl.li/bfmqa>); Наукового товариства студентів та аспірантів (<http://ntsa.univ.kiev.ua/>); Відділу академічної мобільності (<http://surl.li/bfmqd>); Відділу сприяння працевлаштуванню та роботі з випускниками (<http://jobs.knu.ua>); Центру комунікацій (<http://surl.li/bfoio>) та ін. Фокус-група з представниками студентського самоврядування дала можливість виявити, що основним джерелом інформації для здобувачів є факультетський сайт. Разом з цим, він потребує оновлення. Досить важливим моментом є те, що відбувається дублювання інформації – у факультетському Telegramm, Tic-tok. Для підтримки фізичного стану функціонує Навчально спортивний комплекс (<http://sport.univ.kiev.ua/>). Згідно «Положення про опитування студентів та НПП КНУТШ» (<http://surl.li/kqdp>), моніторинг різних аспектів студентського життя покладено на Навчальну лабораторію соціологічних та освітніх досліджень та Лабораторію прикладних соціологічних досліджень. Моніторингове опитування UniDOS проводиться у ЗВО вже 10 років і дає можливість виявити найбільш проблемні місця ОП. Результати останніх опитувань, розміщені на факультетському сайті (<http://surl.li/bfoir>), свідчать про високий рівень задоволеності здобувачів основними аспектами ОП. Для інформаційної, консультаційної та іншої підтримки іноземних студентів у ЗВО функціонує Підготовчого відділення для іноземних громадян. Представник цього підрозділу був присутній на резервній зустрічі і розповів про його (Відділення) обов'язки та функції (<http://surl.li/bfohp>). На зустрічі з представниками студентського самоврядування був присутній голова Наукового товариства студентів факультету соціології (студент 1 року, який навчається на одній з магістерських програм), який розповів, що Товариство активно взаємодіє з іноземними студентами, в тому числі й здобувачами ОП «Sociology», зокрема, в аспекті залучення їх до наукових конференцій тощо (навіть приклади). Також на зустрічі зі студентським самоврядуванням було з'ясовано, що наразі розробляється «Положення про інститут тьюторства для іноземних здобувачів» (що підтвердив на резервній зустрічі і представник Підготовчого відділення для іноземних громадян). Запровадженням цього документу буде на інституційному рівні знято багато питань, які утворюють проблеми для адаптації та проживання іноземних студентів. Окремо слід підкреслити, що здобувач факультету соціології, який входить до складу студентського самоврядування, брав безпосередню і активну участь у розробці цього документу.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

З метою забезпечення права на якісну вищу освіту осіб з особливими освітніми потребами в КНУТШ розроблена і виконується Концепція розвитку інклюзивної освіти «Університет рівних можливостей» (<http://surl.li/ipto>). В університеті створені умови для осіб з особливими потребами та можливості доступу до інфраструктури та ресурсів: є парковка для людей з інвалідністю, пандуси, туалети з широким дверним отвором, без порогів. На стінах розміщені таблички з написами шрифтом Брайля, ліфт також містить таблички з шрифтом Брайля. Розроблена Пам'ятка про правила комунікації з людьми з інвалідністю (<http://surl.li/iptq>) та Порядок супроводу осіб з інвалідністю (<http://surl.li/iptp>). Попри те, що на сьогодні на ОП особи з особливими освітніми потребами не навчаються, розробляється сайт факультету для людей з вадами зору.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У КНУТШ розроблена комплексна політика та процедури врегулювання конфліктних ситуацій, відповідно до Статуту КНУТШ (<http://surl.li/iru>) та Положення про організацію освітнього процесу <http://surl.li/hzls>. Були також впроваджені Порядок вирішення конфліктних ситуацій у КНУТШ (<http://surl.li/almji>) та Заходи щодо запобігання та протидії корупції (<https://www.univ.kiev.ua/official/preventing-corruption/#p4>). Згідно результатів фокус-груп зі здобувачами, керівництвом ЗВО та представниками органів студентського самоврядування, більшість проблемних ситуацій розв'язуються за допомогою неформальних бесід з керівництвом факультету, а також викладачами. Зокрема, на факультеті обговорювалися випадки несвоечасного та несправедливого оцінювання, пропозиції здобувачів щодо удосконалення змісту дисциплін. На цій ОП конфліктних ситуацій не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

1. Матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення ОП, що акредитується, є достатнім для реалізації програмних результатів навчання. 2. У повній мірі забезпечується можливість задоволення здобувачами своїх освітніх потреб та інтересів. 3. Створено умови для реалізації права на освіту особам з інвалідністю (є все необхідне, починаючи від пандусів, завершуючи спеціально розробленим сайтом для людей з вадами зору). 4. Функціонує механізм організаційної, освітньої, консультативної, інформаційної та соціальної підтримки. 5. Заклад освіти і представники ОП «Sociology» докладають максимальних зусиль до того, щоб освітнє середовище було комфортним для перебування у ньому іноземних студентів. Сильною стороною є діяльність спеціального підрозділу – Підготовчого відділення для іноземних громадян. Позитивною та певною мірою унікальною слід вважати практику створення «Положення інституту тьюторства для іноземних студентів» (яке зараз знаходиться на стадії проекту). Окремо слід підкреслити, що здобувач факультету соціології, який входить до складу студентського самоврядування, брав безпосередню активну участь у розробці цього документу. Також позитивною практикою слід вважати утворення окремого гуртожитку для іноземних студентів, який, не відрізняється матеріальними умовами проживання, втім значною мірою адаптований під іноземних здобувачів культурно та на рівні комунікативних практик. 6. Унікальними є умови взаємодії (як формальної, так і неформальної) зі здобувачами, які утворені саме на цій ОП зусиллями гаранта, інших представників ОП, а також деканату (у складних ситуаціях забезпечується супровід здобувачів містом, проводяться індивідуальні консультації на кожне прохання здобувача, адаптуються графіки проведення онлайн-занять під потреби здобувачів, які перебувають у себе на батьківщині, в кардинально відмінних умовах та іншому часовому поясі, здійснюється підтримка у складних психологічних ситуаціях).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабкі сторони і недоліки не виявлені

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Зважаючи на зазначені сильні сторони, на повну адаптованість освітнього середовища до навчання та перебування у ньому іноземних здобувачів, експертна група дійшла висновку, що ОП «Sociology» повністю відповідає якісним характеристикам критерію 7. Найвища оцінка за цим критерієм обґрунтовується унікальністю умов взаємодії, створених зусиллями гаранта, адміністрації факультету та НПП, для іноземних здобувачів. Унікальною позитивною практикою є створення «Положення інституту тьюторства для іноземних студентів» (зараз – на стадії проекту), а також залучення до процесу створення здобувачів факультету соціології, які входять до складу студентського самоврядування.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, реалізації, моніторингу та перегляду ОП регулюються такими документами: «Положенням про організацію освітнього процесу у КНУТШ» (<http://surl.li/hzls>); «Про затвердження тимчасового порядку розроблення, розгляду і затвердження освітніх (освітньо-професійних, освітньо-наукових) програм» (<http://surl.li/iplr>); «Про запровадження в освітній та інформаційний процес форм опису освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми, структурних вимог до інформаційного пакету, форм робочої навчальної програми дисципліни і форми представлення інформації про кваліфікацію науково-педагогічного працівника» (<http://surl.li/iprk>); «Про затвердження Тимчасового порядку розгляду пропозицій щодо внесення змін до описів ступеневих освітніх програм» (<http://surl.li/ipue>); «Положенням про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУТШ» (<http://surl.li/ipuh>). Ці документи є у вільному доступі на сайті університету. На зустрічі з керівним складом проректор з НПП коротко охарактеризував процес розроблення, затвердження та моніторингу ОП. Останні зміни до ОП були внесені у зв'язку з тим, що 05.01.2021 р. був затверджений стандарт в.о. Зміни стосувалися: програмних компетентностей; ПРН, переліку ОК. Водночас, на основі моніторингу реалізації ОП зі ступником 2020 р., який здійснювався у вигляді регулярних індивідуальних бесід, а також на підставі листування

із потенційними вступниками, котрі зверталися з інформаційними запитами до гаранта ОП, вивчення пропозицій іноземної випускниці магістерської ОП «Соціологія», опитувань стейкхолдерів, які здійснювалися спільно зі спорідненою ОП «Соціологія», гарантом ОП були ініційовані такі зміни в переліку дисциплін: - скоротили кількість освітніх компонентів з 29 до 21 шляхом їх укрупнення; - увели дисципліни предметного характеру ОК01, ОК02, ОК08, які дозволяють здобувачам, що не мали попередньої фахової соціологічної освіти, опанувати базовий понятійно-категоріальний апарат тощо; - враховуючи думку здобувачів увели ОК13 «Теорія і практика викладання соціології у закладах вищої освіти» замість дисциплін ОК04 «Методика викладання соціології у вищій школі», ОК08 «Психологія вищої школи», ОК09 «Педагогіка вищої школи та педагогічна майстерність викладача»; - збільшено кількість вибіркових дисциплін з аналізу даних; - збільшено гнучкість вибору шляхом відмови від блочної системи вибору. На підтвердження ЕГ були надані відповідні додаткові докази: витяги з протоколів засідання кафедри теорії та історії соціології №20 (12.05.2020), №33 (17.12.2020), №5 (12.03.2021); витяг з протоколу розширеного засідання кафедри теорії та історії соціології №1 (14.01.2021); витяги з протоколів засідання вченої ради факультету соціології №9 (17.03.2021), №4 (11.11.2020), №10 (24.04.2019), №11 (23.05.2018), №6 (26.12.2018); звіт про роботу екзаменаційної комісії №2.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

У ЗВО здобувачі залучені до процесу перегляду ОП через: членство у студентському самоврядуванні; інституціоналізовану систему моніторингу якості ОП, яку регулює «Положення про опитування здобувачів освіти і НПП» (<http://surl.li/bfoeh>). Відповідно до цього Положення була розроблена й перекладена англійською мовою анкета моніторингу і за підсумками першого року навчання проведено опитування здобувача ОП (результати опитування: <http://surl.li/bfgke>). На резервній зустрічі було продемонстровано відео фокус-групи зі здобувачами та випускниками з обговорення проекту ОП «Sociology» та матеріали, які стосуються опитувань різних груп стейкхолдерів. Здобувачі розповіли, що наприкінці семестру брали участь у опитуваннях, які проводилися для визначення рівня якості викладання на факультеті, анкета передбачала питання, відповідаючи на які можна сказати, що їм подобається, а що – ні. Також здобувачі засвідчили, що наприкінці першого року навчання вони мали бесіду з гарантом стосовно того, що на їхню думку потрібно покращити у ОП, а також отримали ел. поштою опис ОП з проханням подивитися і внести пропозиції. Втім, не було встановлено практик залучення здобувачів ОП «Sociology» до обговорення її змісту на засіданнях кафедри, радах факультету (враховуючи високий рівень володіння англійською мовою більшої частини викладачів факультету соціології, таке залучення видається цілком можливим). В рамках оцінювання ОП за цим підкритерієм, таке залучення є важливим, адже воно свідчить про встановлення повноцінних партнерських стосунків між здобувачами, НПП, адміністрацією факультету тощо. У ЗВО діє Положення про студентське самоврядування КНУТШ (<http://surl.li/irua>) згідно якого студенти мають право брати участь у заходах (процесах) щодо забезпечення якості вищої освіти. У 2021 році у студпарламенті КНУТШ був створений Департамент соціологічних досліджень (<http://surl.li/almmm>), який може ініціювати збір інформації щодо: якості ОП; рівня залученості студентів до різноманітних заходів; моніторингу думки про якість студентського самоврядування; досліджень у галузі науки; зацікавлення студентів (практики міжнародного обміну, наукові конференції) тощо. Члени студентського самоврядування звернули увагу, що їх представників залучають до процесу організації університетських опитувань, а також надають можливість вносити свої пропозиції та корективи (наприклад, було додане питання, яке стосувалося діяльності студентського парламенту). Члени студентського самоврядування підтвердили, що вони залучаються до процедур перегляду і оновлення ОП і засвідчили, що їхня думка обов'язково враховується. Повідомили, що вони на даний момент долучені до процесу зміни Положення про іноземних студентів, а також зауважили на тому, що представники студентського парламенту (принаймні двоє) наявні у всіх робочих групах зі зміни документів. В цілому фокус-група з представниками студентського самоврядування засвідчила їхню високу обізнаність та компетентність.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Інтереси та пропозиції роботодавців з'ясовувалися під час зустрічей та обговорень: обговорення з директором компанії «Umbrella Research» Н. Лінцовою 30.08.2018; фокус-група з роботодавцями під час Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт «Аналіз соціальних даних» (березень 2017, травень 2018, травень 2019, травень 2020, травень 2021) (KANTAR, Reputation Capital, Fozzy Group, Q&Q Research та ін.); консультації із заступником директора компанії Gfk London С.Корнєвим (вересень 2017, травень 2018, березень 2019, березень 2020 та червень 2021). На підтвердження чого ЕГ були надані відповідні додаткові докази (договори із базами практик, що стосуються саме ОП «Sociology»): із ТОВ «Кью енд Кью Діджитал»; із ТОВ «Іпсос»; із ТОВ «Амбрелла»; із ТОВ «Репутейшн Кепітал»; із ТОВ «Рісерч.Юей»; із ГО «Дослідницька компанія «Соціополіс»»; із ТОВ «Рісерч енд Брендінг Груп»; із ГО «Інститут економічних досліджень та політичних консультацій»; із ТОВ «Футбольний клуб «Колос» Ковалівка»; із Інститутом соціології НАН України; із ГО «Центр дослідження суспільства»; із ГО «Український інститут соціальних досліджень імені О. Яременка»). На фокус-групі роботодавці зазначили, що мають часті формальні і не формальні зустрічі з викладачами факультету. С. Корнєв розповів, що дав відкриту лекцію на тему: «Сучасні методи і напрямки руху в соціологічних і маркетингових дослідженнях». Було зауважено, що ОП є затребуваною та перспективною, а також корисною з огляду на «постійну комунікацію на міжнародній арені соціології». В цілому фокус-група з роботодавцями дає підстави стверджувати про сильний практичний зв'язок між ними та ОП, що акредитується.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

ОП «Sociology» на даний час не має випускників. Однак факультет стежить за кар'єрним шляхом випускниці магістерської ОП «Соціологія», яка навчалася в 2015–2017 рр. за індивідуальним англійським навчальним планом на ОП «Соціологія», в режимі індивідуального спілкування гаранта із випускницею. Крім цього, факультет регулярно проводить опитування випускників спорідненої ОП «Соціологія». На резервній зустрічі, як додатковий доказ, був продемонстрований інструментарій таких опитувань.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

У КНУТШ діють Тимчасовий порядок розгляду пропозицій щодо внесення змін до описів ступеневих освітніх програм (<http://surl.li/ipue>), Положення про опитування здобувачів освіти і НПП КНУТШ (<http://surl.li/kqdp>) (яке, зокрема, передбачає п. 2.4. Опитування студентів освітньої програми, метою якого є отримання інформації про якість роботи ОП, вивчення думки студентів щодо різних її аспектів). Опитування є регулярними, про що свідчить презентація звітів хвиль опитувань з 2009 по 2020 рр. (<http://surl.li/iptg>). Факультет соціології та Навчальна лабораторія соціологічних та освітніх досліджень (<http://surl.li/iptf>) розробляють інструментарій опитування, проводять опитування та готують звіт. На резервній зустрічі було уточнено, що у ЗВО є загальноуніверситетська лабораторія, яка займається проведенням загальноуніверситетських досліджень за стандартною методологією, та лабораторія при кафедрі методології та методів, яка безпосередньо займається дослідженнями, що кастомізовані під запити та потреби факультету, в тому числі, для проведення оперативних опитувань (інколи потрібно швидко з'ясувати думку студентів). У системі Moodle є окремий блок «StOp», де можна з'ясувати думку здобувачів протягом одного-двох днів. На резервній зустрічі представник офісу по роботі з іноземними студентами повідомив, що проводилося опитування серед іноземних студентів, метою якого було з'ясувати, які труднощі виникають у них під час навчання. Як показали результати дослідження, в основному – це мовний бар'єр (між ними та українцями на побутовому рівні (магазини, банки тощо)). Як вирішення цієї проблеми, був створений чат-бот підтримки, де є можливість поставити запитання щодо навчального процесу, міграції тощо і отримати миттєву відповідь. Також зазначив, що спільно з студентським парламентом (про що згадувалося вище) розробляється проєкт «Положення інституту тьюторства для іноземних студентів», з метою покращення їхнього перебування та навчання в Україні. В ході здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості було уведено дисципліни предметного характеру та згідно рекомендацій чинного здобувача та іноземної випускниці ОП «Соціологія», за підтримки цієї ініціативи рецензентами ОП та випускниками факультету, які мали досвід навчання за кордоном, скорочено кількість освітніх компонентів з 29 до 21.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація первинна, тому результатів зовнішнього забезпечення якості вищої освіти, які мали б ураховуватися під час удосконалення ОП, немає. Зазначається про те, що у 2020 році відбулася наразі єдина завершена акредитація ОП на факультеті соціології – акредитація ОНП «Соціологія» ОС «Доктор філософії (PhD)». Згідно рекомендацій ЕГ цієї експертизи «регулярно оновлювати робочі програми, з акцентом на фіксацію новітніх методів викладання та літературних джерел», науково-методичною комісією факультету була проведена така робота, зокрема з РНП даної ОП, підставою для якої також слугували зміни в ОП, внесені на основі моніторингу якості ОП та змін у нормативних документах. Зокрема, взяті до уваги рекомендації, які висловлювалися за результатами акредитації ОП за спеціальністю 054 Соціологія в інших ЗВО (НаУКМА, ХНУ імені В. Н. Каразіна, НУ «Львівська політехніка»), так було ініційовано ґрунтовну реструктуризацію веб-сайту факультету соціології, зокрема в частині розміщення та організації інформації про освітні програми, з метою усунення перешкод для доступу до інформації. Дійсно, на час експертизи уся інформація по ОП «Sociology» була доступною та зрозумілою на сайті факультету соціології.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

В академічній спільноті ЗВО сформована культура якості, яка сприяє розвитку внутрішнього забезпечення якості освіти в університеті. Про цей факт свідчить наявність низки внутрішніх документів ЗВО, які регулюють забезпечення якості освіти, зокрема, «Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУТШ» (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polojennya%20QAS%202019.pdf>), згідно якого, відповідно до п. 1.3. «Основні інституційні рівні системи забезпечення якості освіти», сформована багаторівнева система забезпечення якості освіти: I рівень – здобувачі освіти Університету та їх ініціативні групи; II рівень – кафедри, гаранти ОП, робочі

групи, НПП, роботодавці; III рівень – факультети, їх керівні та дорадчі органи (декан, Вчена рада, НМК), представники органів студентського самоврядування, ради роботодавців; IV рівень – загальноуніверситетські структурні підрозділи, що відповідають за реалізацію заходів забезпечення якості освіти (Науково-методична рада Університету, Науково-методичний центр організації освітнього процесу, Відділ забезпечення якості освіти); V рівень – Наглядова Рада, Ректор, Вчена рада. Відкритість та доступність інформації на сайті КНУТШ та свідчення, отримані під час фокус-груп від проректора, гаранта ОП, викладачів, керівників відділів ЗВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

1. ЗВО дотримується чіткої, зрозумілої, прозорої процедури розроблення, затвердження, моніторингу та перегляду ОП. 2. Сформована чітка політика якості освіти на інституційному рівні (наявність відділу забезпечення якості освіти, постійні соціологічні моніторингові опитування UNIDOS, високий рівень академічної свободи, реалізація рекомендацій попередніх акредитацій тощо). 3. Тісні, постійні та плідні стосунки із зовнішніми стейкхолдерами та сильний практичний зв'язок між ними. 4. Наявність системного підходу в моніторингу якості освітнього процесу, на усіх рівнях (університетський, на рівні факультету, студентського самоврядування). 5. Дієвість і обізнаність студентського самоврядування, як важливого важеля забезпечення якості освітнього процесу. 6. Вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній діяльності з реалізації освітньої програми та вирішення їх на інституційному рівні. 7. Високий рівень взаємодії та культурного обміну з іноземними здобувачами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Не було встановлено практик залучення здобувачів ОП «Sociology» до обговорення її змісту на засіданнях кафедри, радах факультету тощо. В контексті оцінювання ОП за цим критерієм, таке залучення видається важливим, адже воно свідчить про встановлення повноцінних партнерських стосунків між здобувачами, НПП, адміністрацією факультету стосовно процедур забезпечення якості ОП.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Зважаючи на наведені сильні сторони та позитивні практики, експертна група дійшла висновку, що ОП в цілому відповідає якісним характеристикам критерію 8. Зазначений недолік не справляє суттєвого негативного впливу на якість ОП. Втім його усунення посприяє удосконаленню механізму залучення здобувачів вищої освіти до процедур обговорення змісту ОП саме на засадах рівноправних (з НПП та ін.) партнерів.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. У відкритому доступі на офіційному сайті КНУТШ представлені відповідні документи: - Статут КНУТШ (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/statut/statut-22-02-17.pdf>); - Стратегічний план розвитку КНУТШ на період 2018-2025 рр. (<https://univ.kiev.ua/pdfs/official/Development-strategic-plan.pdf>); - Положення про організацію освітнього процесу у КНУТШ (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_org_osv_proc-2018.pdf), затверджене Наказом ректора від 08 липня 2019 за №603-32; - Етичний кодекс університетської спільноти (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf>); - Положення про наукову і науково-технічну діяльність у КНУТШ (<https://science.knu.ua/upload/iblock/ac3/ac3ecf1096b4a031a731fb163c2c6b66.pdf>); - Положення «Про порядок заміщення вакантних посад НПП у КНУТШ» (<https://science.knu.ua/upload/iblock/35d/35d232242b24a0d67b42a49bea2b2ea7.pdf>); - Положення про систему виявлення та запобігання академічному плагіату у КНУТШ (<https://univ.kiev.ua/pdfs/official/Detection-and-prevention-of-academic-plagiarism-in-University.pdf>); - Порядок вирішення конфліктних ситуацій у КНУТШ (<https://univ.kiev.ua/pdfs/official/Procedure-for-resolving-conflict-situations-in-University.pdf>); - Антикорупційна програма КНУТШ (https://univ.kiev.ua/pdfs/official/preventing-corruption/antykorrupsiyna_prohrama.pdf); -

Положення про Науково-методичну раду КНУТШ ([http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_NMR%20\(1\).pdf](http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_NMR%20(1).pdf)) - Положення про гаранта освітньої програми в КНУТШ (<http://senate.univ.kiev.ua/?p=1678>); - Положення про порядок реалізації студентами КНУТШ права на вільний вибір дисциплін ([http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poriadok%20vyboru%20dyscyplin%20\(03_12_2018\).PDF](http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poriadok%20vyboru%20dyscyplin%20(03_12_2018).PDF)); - Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність КНУТШ (http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=804&lang=uk); - Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУТШ (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polojennya%20QAS%202019.pdf>). Під час спілкування на фокус групах було зазначено, що сайт не користується великим попитом через застарілість й складну процедуру пошуку необхідної інформації. Тому було би доречно оновити веб-сайт аби зробити його більш доступним та легким у використанні. Гарант запевнив ЕГ, що даний процес вже розпочато й необхідні удосконалення будуть внесені у найближчому майбутньому.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

КНУТШ, не пізніше ніж за місяць, публікує проект нової редакції ОП на сторінці ОП (<https://sociology.knu.ua/uk/master-degree-academic-program-sociology>) для обговорення. Пропозиції надсилаються гаранту ОП. За результатами фокус-груп зі здобувачами та роботодавцями було підтверджено, що представники ЗВО зверталися до них під час розробки та внесення змін до ОП. Після затвердження нових редакцій проект ОП замінюється на затвержену ОП. Однак, доцільним було би публікувати зведену інформацію про пропозиції і рекомендації від стейкхолдерів із обґрунтуванням їх врахування або неврахування вже після завершення обговорення проекту ОП, з метою посилення мотивації стейкхолдерів у розробці й удосконаленні ОП. На даному етапі фідбек про врахування чи неврахування зауважень та пропозицій від зацікавлених сторін гарант надає в особистому спілкуванні.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

КНУТШ своєчасно оприлюднює точну та достовірну інформацію про ОП «Sociology» (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін (стейкхолдерів) та суспільства на сторінці факультету соціології за посиланням <http://surl.li/bfhmz>.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

1. Заклад вищої освіти на належному рівні забезпечує публічність інформації, пов'язаної з організацією діяльності ЗВО, зокрема, освітнього процесу. 2. Здобувачів опитують щодо доступності для них важливої інформації, яка регламентує діяльність ЗВО та освітній процес. 3. Діяльність КНУТШ - прозора і публічна. Заклад повною мірою реалізує свою суспільну місію. 4. На сторінці ОП «Sociology» у відкритому доступі представлена вся необхідна інформація стосовно змісту ОП, навчального плану, освітніх компонентів, результатів опитувань та інших заходів зі взаємодії з зовнішніми та внутрішніми стейкхолдерами, щодо академічної доброчесності та багато ін.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

1. Офіційний сайт КНУТШ є застарілим, що ускладнює пошук необхідної інформації. ЕГ рекомендує оновити сайт КНУТШ з метою полегшення пошуку інформації та систематизації всіх нормативних документів в конкретному місці задля підвищення мотивації учасників освітнього процесу щодо використання цього каналу інформації. 2. На сторінці ОП недостатньо представлена інформація щодо результатів врахування або неврахування тих чи інших пропозицій стейкхолдерів, внесених ними стосовно покращення ОП. Повноті відкритості та прозорості ОП, на думку ЕГ, буде сприяти оприлюднення на сторінці ОП зведеної інформації (хоча б ключових аспектів) щодо пропозицій і рекомендацій від стейкхолдерів із обґрунтуванням їх врахування або неврахування після завершення обговорення проекту освітньої програми.

Рівень відповідності Критерію 9.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Обсяг інформації, що оприлюднюється, є достатнім для того, аби забезпечити можливість потенційних вступників зробити обґрунтований вибір щодо вступу на програму, а роботодавців – щодо цілей та змісту підготовки здобувачів за цією програмою. Загалом ОП є прозорою і публічною та відповідає Критерію 9. Недоліки не є суттєвими і не позначаються критично на якості ОП за цим критерієм.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	A
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	A
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	A
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Нечітайло Ірина Сергіївна

Члени експертної групи

Гвоздецька Богдана Григорівна

Медіна Тетяна Вячеславна

Агарков Марко Васильович